

RØDTS ALTERNATIVE STATSBUDDSJETT:

Det er mulig 2020

FORDI FELLESSKAP FUNGERER

Rødts stortingsgruppe

Postadresse: Stortinget, Postboks 1700 Sentrum, 0026 Oslo

E-post: postmottak.rodt@stortinget.no

Telefon: 23 31 23 95

Rødt

Adresse: Dronningens gate 22, 0154 Oslo

E-post: roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50

Forsidefoto: Jechstra / CC.

Utgitt november 2019.

Innhold

Forord: Fordi fellesskap fungerer	s. 3
Sammendrag	s. 6
Arbeid og sosial	s. 9
Helse og omsorg	s. 12
Barnehage og utdanning	s. 14
Rettferdig miljøpolitikk	s. 17
Transport og kommunikasjon	s. 20
Olje og energi	s. 22
Sjø og fiskeri	s. 24
Norsk landbruk	s. 26
Barn, familie og likestilling	s. 29
Kultur	s. 31
Forsvar av Norge	s. 33
Fred, solidaritet og omfordeling	s. 35
Rettssikkerhet, trygghet og kriminalomsorg	s. 38
Kommunal og innvandring	s. 40
Skatter og avgifter	s. 43
Vedlegg 1: Tabell over alle forslag	s. 50
Vedlegg 2: Kommunefordeling	s. 68

Fordi fellesskap fungerer

De siste tiårene har forskjellene økt, uavhengig av hvem som har sittet i regjering. Regjeringa til Erna Solberg og Siv Jensen øker disse forskjellene målrettet, både økonomisk – etter lommebok, og geografisk – etter postnummer.

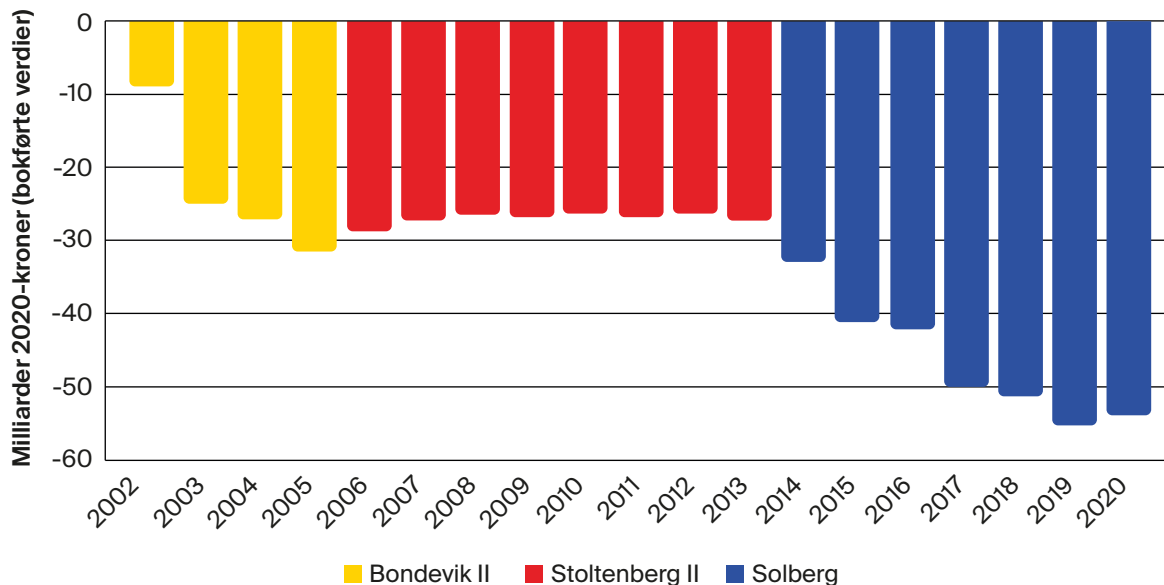
Aldri før har det blitt så mange nye milliardærer under en regjering her til lands. Antallet har økt fra 200 til 341. Skattelistene for 2018 viser at de 5000 i toppen nå har en gjennomsnittslønn på 10,40 millioner kroner, en økning på hele 49,7 prosent i regjeringsperioden. For alle andre har snittlønnen økt fra 265.864 til 312.094, en økning på bare 17,4 prosent.

Andelen i husholdninger med lavinntekt har økt fra 2014 til 2017, spesielt blant folk med nedsatt arbeidsevne, enslige forsørgere, barnefamilier og uføretrygdede.

Forskjells-Norge går på rettferdigheten, fellesskapet og demokratiet løs, og er vår største utfordring som samfunn. Uten å stagge kapitalkreftene får vi ikke sikret trygghet i arbeidslivet, styrket velferden eller løst klimakrisa. Derfor er det å bekjempe Forskjells-Norge hovedoppgaven i Rødts alternative budsjett.

Samtidig som regjeringa øker forskjellene svekker de fellesskapet. De slipper løs kommersielle aktører i velferden og har gitt skatteuttak som utgjør 25,5 milliarder i minus årlig. Penger som stort sett kommer de rikeste til gode, framfor å styrke vår felles velferd.

Samlet skatteuttak siden 2001

Kilde: Svar fra Finansdepartementet, egne beregninger.

For regjeringa er også det å svekke fellesskapet et politisk mål. Det tydeligste beviset på det er den såkalte avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE). Den innebærer et årlig høvelkutt i offentlige sektor på mellom 0,5 og 0,8 prosent som rammer mange av samfunnets kjerneoppgaver. Regjeringa gjennomfører en systematisk nedbygging av fellesskapet.

Erna Solberg forsvarer regjeringas siste kutt i stønader til tannbehandling for unge med at «det er ikke statens oppgave». Og om kuttet i brillestøtte til barn sier hun: «Skal staten ta alle utgifter på disse områdene? Jeg mener dette er områder hvor de fleste har så god råd». Regjeringa svekker fellesskapet utilslørt.

Organisasjonsgraden i norsk arbeidsliv har sunket siden 1992. Likevel framhever Høyre, Frp, Venstre og KrF i sin regjeringsplattform at de anerkjenner «at mange arbeidstakere velger å være uorganisert». Som et motsvar til dette fikk Rødt gjennomslag for at regjeringa må fremme forslag for å få flere fagorganiserte, men istedenfor foreslår regjeringa i statsbudsjettet nå å oppheve det vedtaket. Dette øker forskjellene. I mange bedrifter med tariffavtale er det forhandlet fram gode minstelønnssatser, garantibestemmelser og lavlønns-tillegg. Når folk ikke fagorganiserer seg og står sammen, styrker eierne sin posisjon i kampen om fordelinga av verdiene som skapes. Fellesskapet taper.

Nå har vi også dårlig tid. På 11 år må vi minst halvere klimautslippene, skal vi unngå farlige klimaendringer. Men det må vi også gjøre på en måte som styrker fellesskapet. Ikke med en urettferdig klimapolitikk. Vi må sørge for at folk i distriktene, ansatte i industrien og de med dårlig råd ikke betaler en urimelig stor del av regninga.

Det er tid for forandring. Den gode nyheten er at det også lar seg gjøre. Rødts alternative budsjett viser hvordan vi kan få forskjellene ned og gjøre miljøpolitikken rettferdig i fellesskap.

Velferdssatsinger for folk flest – i by og land

Det er et paradoks at det var i en tid hvor Norge var et fattigere samfunn, at vi tok oss råd til å utvide velferden. Regjeringa legger heller til rette for en ny rikmannsstand. Rødt viser vei i motsatt retning. Norge trenger nye offensive velferdsreformer for folk flest, både i bygd og i by.

Der regjeringa kutter i tannbehandling for unge, vil Rødt gå i motsatt retning og igangsette en tannhelse-reform som behandler tennene som en del av kroppen. Vi vil utvide den gratis fylkeskommunale tannhelsetjenesten for alle opp til 25 år. Alle over 25 år får refundert 40 prosent av alle utgifter over 2000 kroner. Det betyr billigere tannhelse for mer enn 1 million nordmenn, og er første skritt på veien mot gratis tannhelse for alle.

Siden Solberg-regjeringa kom til makta har maksprisen i norske barnehager økt med 805 kroner i måneden. Neste år øker den ytterligere 95. Rødt vil gå i motsatt retning og reverserer den siste økningen for alle, samtidig som vi starter velferdsreformen hvor barnehage gjøres gratis på linje med skolen. Vi begynner med alle femåringer fra neste år.

Mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP) har blitt rammet hardt av regjeringa. Nå kutter de i minsteytelsen for mottakere under 25 år og avvikler ung ufør-tillegget. Rødt vil motsatt retning. Vi vil bruke betydelige ressurser på å sikre at de som mottar AAP får beholde støtten til de er ferdig avklart, og setter av totalt 162 millioner mer enn regjeringa til NAV. En smertelig tiltrengt styrking, ikke svekkelse.

I tillegg vil vi øke barnetrygden kraftig for alle familier, ikke bare for de med barn under 6 år, og setter av penger til å holde barnetrygden utenfor beregningsgrunnlaget for sosialstønad i kommuner som trekker fra dette. Slik kommer hver eneste krone i barnetrygden familiene til gode, også for de med dårlig råd.

Der hvor regjeringa sentraliserer og kutter i det lokale tjenestetilbudet, styrker Rødt kommuneøkonomien kraftig, satser på de regionale utviklingsfondene, reverserer regjeringas siste kutt i postombæring og vil ha fem dagers levering. Posten skal fram. Vi vil ta vare på og utvikle hele Norge.

En handlekraftig og rettferdig miljøpolitikk

Regjeringa viser manglende handlekraft i møte med klimakrise. Samtidig dytter de ansvaret over på folk flest gjennom blågrønne avgifter, som de rikeste kan kjøpe seg ut av. Rødt tar kraftfulle grep for å få ned utslippene, på en rettferdig måte.

Vi øker CO2-avgiften kraftig for å få ned utslippene. I vårt forrige alternative budsjett økte vi den 20

prosentpoeng mer enn regjeringa. Neste år legger vi opp til en økning på pluss 50 prosentpoeng. Men hver eneste krone, og vel så det, av inntektene staten forventer av ytterligere avgiftsøkning, skal gå rett tilbake igjen til folk i klimarabatt. Til de med gjennomsnittlig eller lavere inntekt, enten som skattefradrag eller kontantytelser. En slik kompensasjon bør også ta distriktshensyn. Slik får vi ned både ulikheten og utslippene på en gang.

Vi får ned både ulikheten og utslippene på en gang.

På samme måte som aktiv næringspolitikk gjorde Norge til en vellykket oljenasjon, skal vi få utslippene ned. De som har skapt store verdier for fellesskapet på norsk sokkel skal ikke få regninga i form av arbeidsledighet og utrygghet, når vi må gjøre Norge oljeuavhengig. Vi skal gjennom en ny industriell revolusjon som sikrer framtidens arbeidsplasser og verdiskaping på en miljøvennlig og rettferdig måte.

Rødt vil satse på kollektivtransport og jernbane, ikke de prestisjefylte motorveiprosjektene til regjeringa, som gir mer trafikk og økte utslipp. Noe av midlene må heller gå til bompengerabatt til de med dårligst råd, og vi går inn for en betydelig økt statlig finansiering av viktige kollektivprosjekter.

Vi vil bort fra flate avgifter som rammer usosialt og belønningsordninger for de mest velstående. Vi fjerner regjeringas avgiftsfritak for de største og dyreste elbilene – innfører «Teslaavgift». Nykjøp av slike elbiler har vært forbeholdt de med høyest inntekter, og regninga for å subsidiere dette bør ikke gå til folk flest. I tillegg reverserer vi regjeringas økning av elavgiften. Regjeringa har også økt den laveste momssatsen til 12 prosent. Det gjør blant annet kollektivtransport og opplevelser som kino, museer og store idrettsarrangement dyrere. Rødt reduserer den laveste satsen til 10 prosent. I tillegg reduserer vi momsen på norskprodusert frukt og grønt til samme nivå og fjerner den helt på reparasjoner. Slik vil det lønne seg å velge miljøvennlig.

Gjennomregna og gjennomførbart

Rødts alternative budsjett er basert på beregninger fra Finansdepartementet. Vi bruker ikke «lekepenger», og går heller ekstra forsiktig fram for å sikre at vi ikke bruker usikre finansieringskilder. Hovedkilden til nye velferdsreformer for folk flest er dynastiskatt for de aller rikeste.

Den gruppa som tjener 600.000 eller mindre får ikke økt inntektsskatt med Rødts skatteopplegg. De virkelige økningene kommer for de med over 2 millioner i årlig inntekt. Det er under én prosent av Norges befolkning.

Over 80 prosent av befolkninga har lav eller ingen formue, eller de har gjeld. De må ikke betale en eneste krone i formuesskatt med Rødts skatteopplegg. Mens de 0,1 prosent med størst formuer, over 50 millioner kroner, må bidra en god del mer til fellesskapet enn i dag.

Slik kan vi forandre Norge. Og det er mulig, fordi fellesskap fungerer!

Bjørnar Moxnes

Leder i Rødt og medlem av finanskomiteen på Stortinget

Rødts alternative statsbudsjett viser at:

Det er mulig å redusere forskjeller gjennom å:

- Innføre dynastiskatt for de aller rikeste
- Øke barnetrygden for alle barnefamilier
- Øke sosialhjelpsatsene
- Sikre at hele barnetrygden også kommer sosialhjelpsmottakere til gode
- Øke minstepensjonen
- Sikre støtte til mennesker på arbeidsavklaringspenger
- Øke barnetillegget for uføre
- Styrke NAV for å kunne hjelpe de som trenger det

Det er mulig å bygge et sterkere fellesskap med profittfri velferd ved å:

- Løfte kommuneøkonomien
- Gjøre tannhelse billigere eller gratis for mange flere
- Innføre gratis barnehage for femåringer fra neste år
- Styrke sykehusene våre
- Opprette flere tiltaksplasser for arbeidsledige og personer med nedsatt arbeidsevne
- Reversere barberhøvelkuttene i offentlig sektor (ABE-reformen)
- Kutte bruk av private kommersielle tilbydere i helsevesenet og barnevernet

Det er mulig å bekjempe sosial dumping og arbeidslivskriminalitet ved å:

- Øke fagforeningsfradraget
- Styrke eksisterende A-krimsentre og opprette flere
- Styrke Arbeidstilsynet
- Øremerke midler til tilsyn med innleie
- Opprette regionale verneombud i flere sektorer
- Øke støtten til fagbevegelsens egne satsinger mot sosial dumping

Det er mulig å satse på en rettferdig miljøpolitikk og verdiskaping i hele landet ved å:

- Innføre klimarabatt: Betale ut økt CO2-avgift i retur til alle med gjennomsnittlig og lav inntekt
- Satse stort på kollektivtransport og jernbane fremfor motorveibygging
- Redusere momsen på kollektivtransport, opplevelser, reparasjon og norskprodusert frukt og grønt
- Vri statens innsats fra olje til miljøvennlig industri og fornybare næringer
- Satse på regionale utviklingsmidler
- Oppgradere fylkesveier og sikre postombæring i hele landet
- Redusere miljøbelastningen fra oppdrettsnæringen
- Sikre velferdsordninger for fiskere
- Verne skog, restaurere myr og våtmarksområder

Det er mulig med et uavhengig forsvar og sterk solidaritet gjennom å:

- Styrke Heimevernet og Hæren
- Kutte norsk innsats i militæroperasjoner i utlandet og støtte arbeid for fred og nedrustning
- Oppfylle enprosentmålet til faktisk bistand
- Ta imot 5000 kvoteflyktninger
- Kutte øremerkede bevilgninger til uttransportering etter måltall

Det er mulig å styrke feminismen gjennom å:

- Sikre bedre fødsels- og barselomsorg i hele landet
- Sette av midler til forsøksprosjekt med sekstimers arbeidsdag
- Gi gratis prevensjon til alle under 25 år
- Øke støtten til forskning på kvinnehelse
- Bevilge mer penger til innsats mot voldtekt
- Trappe opp kampen mot vold i nære relasjoner
- Sette av penger til #metoo-tiltak i kulturlivet

Rødts prioriteringer område for område

Foto: Brage Aronsen.

Arbeid og sosial

Et rettferdig arbeidsliv er avgjørende for små forskjeller. Det forutsetter trygge faste jobber, en sterk fagbevegelse og plass til alle som kan jobbe. Vi må også ha et sterkere felles sikkerhetsnett som ivaretar oss på en verdig måte når vi ikke kan jobbe.

Arbeid til alle som kan jobbe

Altfor mange mennesker sliter med å få jobb. Det er over 100.000 arbeidsløse i Norge. Regjeringa fortsetter sine kutt i arbeidsmarkedstiltak og trygdeytelser, og ser ut til å mene at de som står utenfor arbeidsmarkedet vil komme i jobb bare de blir fattige nok. Rødt satser på kompetanse og tiltak som kan sette flere i stand til å delta i arbeidslivet, som flere tiltaksplasser.

Rødt vil styrke den offentlige arbeidsformidlingen. Regjeringa har gjennomført høvelkutt i NAV hvert år siden de overtok, og kutter ytterligere i årets budsjett. Ifølge tillitsvalgte går dette direkte ut over de ansattes mulighet til å følge opp folk som trenger det.

Permitteringsregelverket blir angrepet for andre år på rad, denne gangen forkortes også permitteringstiden i fiskeindustrien til 26 uker. Rødt utvider maksimal permitteringslengde til 52 uker for alle bransjer. Prognosene peker på økende ledighet de neste årene og vi vil hindre at bedrifter sier opp ansatte i lavkonjunkturer og erstatter med innleie.

Kamp mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet

Sosial dumping og arbeidslivskriminalitet er en alvorlig trussel mot den norske modellen og en sterk fagbevegelse. Denne utviklingen setter liv og helse i fare, fører til at seriøse bedrifter med tariffavtale blir utkonkurrert og at staten taper milliardbeløp.

Arbeidstilsynet har fått sine bevilgninger kuttet kraftig og redusert antallet inspektører og tilsyn de siste årene, men har samtidig blitt tilført nye oppgaver og skal blant annet håndheve regelverket for innleid arbeidskraft.

Arbeidstilsynet er viktig for et seriøst arbeidsliv, og må settes i stand til å utøve sine oppgaver på en slagkraftig måte. Rødt øremerker midler til flere tilsyn og foreslår å øke nivået på bøtene for regelbrudd slik at de useriøse bedriftene virkelig kjenner det på lommeboka.

Vår viktigste allierte i kampen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet er fagbevegelsen. Rødt fikk gjennomslag for at regjeringa må fremme forslag for økt organisasjonsgrad i arbeidslivet, men i stedet foreslår regjeringa nå å oppheve vedtaket. I vårt budsjett foreslår vi økt skattefradrag for fagforeningskontingent og gir fagbevegelsens egne satsinger mot sosial dumping økte bevilgninger. Sammen med bevilgninger til to nye A-krimsentre vil det styrke innsatsen for et ryddig arbeidsliv.

Et sikkerhetsnett for alle

Mottakere av arbeidsavklaringspenger (AAP) har blitt hardt rammet av regjeringa. Nå kutter regjeringa i minsteytelsen for mottakere under 25 år og avvikler ung ufør-tillegget. Rødt vil gå motsatt retning. Mange har havnet på sosialhjelp før de har blitt ferdig avklart av NAV. Rødt vil bruke betydelige ressurser på å sikre at de som mottar AAP får beholde støtta til de er ferdig avklart. Som et svar på regjeringas innstramminger, øker Rødt bevilgningene til innsatsen rettet mot dem med nedsatt arbeidsevne.

Barn av uføre rammes også hardt av regjeringas usosiale kutt. Barnetillegget i uføretrygden fungerer sosialt utjevnen og har vært viktig for å hindre at barn vokser opp i fattigdom, og Rødt vil derfor øke det. Rødt vil også reversere smålige kutt fra regjeringa, som kuttet i støtten til barnebriller.

Sosialstønadene er en av de viktigste stønadene i sikkerhetsnettet, fordi den sørger for akutt hjelp til folk som står på bar bakke. Stønadene skal gå til å dekke et eksistensminimum, men satsene er alt for lave. Rødt vil øke alle satsene i sosialstønadene med 25 prosent.

Altfor mange minstepensjonister lever under fattigdomsgrensa. De fleste av dem er kvinner som av ulike grunner har jobbet deltid. Rødt mener at økning av minstepensjonen er viktig for å sikre verdighet i alle livets faser.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i millioner kroner)

3000 nye tiltaksplasser for arbeidsledige, personer med nedsatt arbeidsevne og varig tilrettelagt arbeid	+ 345
AAP: forlenge ytelsen til de som ikke er avklart, samt reversere kutt for unge	+ 686
Øke fagforeningsfradraget til 7000 kr.	+ 403
Styrking av NAV	+ 162
Opprettelse av to nye A-krimsentre	+ 70
Styrking av Arbeidstilsynet, inkludert kontroll med innleie	+ 43
Øke barnetillegget for uføre	+ 350
Øke minstepensjonen	+ 622
Øke sosialhjelpssatsene med 25%	+ 1680

ALSTAHAUG
7 600 innbyggere

Rødt Alstahaug fikk 17,9 % og 5 mandater i kommunestyret ved valget 2019, en oppgang på 11,6 % fra 2015. Med dette ble Alstahaug kommunen i landet med størst Rødt-oppslutning!

Hovedutfordringene både for Alstahaug kommune og Nordland er den enorme sentraliseringen vi er vitne til. I min kommune har vi opplevd å miste mange statlige arbeidsplasser og vi kan nå miste sykehuset i Sandnessjøen, som er en hjørnestein i kommunen. Det vil bety en enorm omrokking på alderssammensetningen, store tap av statlige overføringer grunnet fraflytting, og folk er veldig bekymret for spesialisthelsetjenestens fremtid. Helgeland har en sammensatt geografi med mye folk som er bosatt i fergeavhengige samfunn. Da må man ha politikere som skjønner at Norge er forskjellig. Sandnessjøen er betegnet som episenteret for distriktsopprøret og det er ikke uten grunn. Sentraliseringen er i ferd med å kvele viktige regionsentre som Sandnessjøen.

Hanne Benedikte Wiig

Varaordfører i Alstahaug kommune

Hanne Benediktes prioritering av økte frie midler dersom Rødts statsbudsjett blir vedtatt:

Starte utbygging av nytt sykehjem

Opprustning av lekeområder og idrettsanlegg for barn

Helse og omsorg

Økende forskjeller i samfunnet kommer også til uttrykk i folkehelsen. Regjeringa legger opp til at private kan profitte på velferdstjenestene våre, samtidig som de øker prisene for oss som bruker dem. Rødt står for en helsepolitikk som utjevner forskjeller, og styrker helsetilbudene våre til fellesskapets beste.

Styrke sykehusene

Regjeringa kutter bevilgningene til regionale helseforetak som del av et gigantisk høvelkutt i hele offentlig sektor, den såkalte ABE-reformen. Vi vil reversere dette kuttet, og styrker til sammen sykehusene med 1,6 milliarder. Det sikrer blant annet bedre bemanning og bedre fødsels- og barselomsorg. Gode arbeidsvilkår med fast ansatte gir også bedre helsetilbud. Vi vil erstatte bruk av innleie fra bemanningsbyråer med faste stillinger og offentlig vikarpool i helsesektoren.

Rødt vil ha et offentlig tilbud til beste for pasientene, ikke profittmotiv. Penger som er bevilget til sykehus går i strie strømmer til private lommer som følge av regjeringas tilrettelegging for stadig mer privatisering. Kompensasjon for merverdiavgift gjør det mer lønnsomt for sykehusene å kjøpe eksterne tjenester og må avvikles.

Rødt ønsker å frigjøre sykehussektoren fra foretaksmodellen og bedriftsøkonomiske styringsprinsipper. Finansieringen av de regionale helseforetakene er delt mellom basisbevilgning, aktivitetsstyrt bevilgning og såkalt kvalitetsbasert finansieringsordning. Diagnose og behandling kodes og gir fastsatt stykkpris. Rødt støtter ikke et system der noen pasienter blir mer lønnsomme enn andre. Vi øker i stedet basisstøtten og går inn for full rammefinansiering av sykehusene. Det gir prioriteringer basert på helsefaglige vurderinger og mindre byråkrati.

Rødt er mot nedleggelse av Ullevål sykehus, og regjeringas lånegaranti for dette. Vi støtter Aker som lokalsykehus for hele Groruddalen og utredning av Ullevål-alternativet. Vi vil ha sykehus for folk, ikke prestisjeprosjekter for direktører. Vi kutter dessuten i direktørenes lønnsfest.

Innfasing av gratis tannpleie

Rødt arbeider for gratis og universelt tilgjengelige helsetjenester. Én av tre oppgir å ha utsatt eller unnlatt å gå til tannlege av økonomiske årsaker. Dette fører til at mange som har dårlig råd ender opp med dårligere tenner. Tennene er en del av kroppen, og skal behandles deretter. Regjeringa kutter i stønader til tannbehandling under folketrygden, mens Rødt ønsker offentlig gratis tannhelse, og foreslår en tannhelsereform som allerede neste år vil gi over 1 million nordmenn billigere tannhelse.

Vi foreslår å innføre reformen med to tiltak parallelt: 1. Gratis tannhelse via den fylkeskommunale tannhelsetjenesten for alle opp til 25 år. I dag gjelder dette kun opp til 18 år. 2. Alle over 25 år skal få refundert 40 prosent av alle utgifter over 2000 kroner. Dette er første skritt på veien mot gratis tannhelse for alle, med mål om å utvide reformen år for år.

Folkehelse

Sentralt i kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid er helsestasjonene og skolehelsetjenesten. Dette er tjenester som har høy oppslutning i befolkningen, og ingen annen del av helsetjenestene når like godt ut. Vi styrker derfor helsestasjon- og skolehelsetjenesten både over helse- og omsorgsbudsjettet, og kommunalbudsjettet.

Rødt styrker finansieringen av opptrappingsplanen for rusfeltet. Vi øker tilskudd til frivillig rusforebyggende innsats, ettervern og rusmestringsenheter i fengselshelsetjenesten. Vi styrker også Fontenehus, et arbeidsfellesskap for mennesker som har eller har hatt psykiske helseproblemer.

Voldtekt er et folkehelseproblem. Rødt bevilger derfor midler til arbeidet mot voldtekt også over helsebudsjettet.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i millioner kroner)

Styrking av sykehusene	+ 1 600
Tannhelse	+ 3 053
Redusere egenandeler for helsetjenester	+ 159
Styrking av rusomsorgen	+ 420
Forskning på kvinnehelse	+ 30
Fullverdige overgrepsmottak og forebygge voldtekt	+ 115

Barnehage og utdanning

Rødts mål er et gratis, godt og likeverdig barnehage- og skoletilbud for alle. Fagutdanning og høyere utdanning skal være tilgjengelig for alle, uavhengig av hvor du bor og hvor mye foreldrene dine tjener. Det skal ikke være mulig for kommersielle aktører å hente ut profitt fra offentlig finansierte barnehager og skoler.

Bedre og billigere barnehager

Rødt vil styrke fellesskapet også i barnehagesektoren, og ønsker på sikt at barnehage skal være gratis på linje med skole. Rødt setter av penger til å starte denne velferdsreformen gjennom gradvis innføring, årskull for årskull. Vi begynner med femåringene, så alle barn kan bli en del av et større fellesskap før de begynner på skolen. Rødt øker overføringene til kommunene med flere milliarder kroner, slik at de har økonomisk rom til å oppfylle bemanningsnormen i barnehagene og råd til vikarer når det trengs. I tillegg bevilger vi midler til flere fagarbeidere i barnehage.

Maksprisen i norske barnehager har økt med 805 kroner pr. måned siden Solberg-regjeringa kom til makta. Denne gangen øker de den med 95 kroner. Rødt reverserer også regjeringas siste økning i maksprisen.

Samtidig som foreldrene må betale mer for barnehageplass, insisterer regjeringa på at kommersielle aktører fortsatt skal få ta ut penger bevilget til barnehage i profitt. Rødt styrker derimot velferdstjenestene, ikke velferdsprofitørene.

Bare halvparten av norske tiåringer har elementære svømmeferdigheter. Når undervisningen ikke er tilstrekkelig må mange lære å svømme på andre arenaer. Muligheten til det avhenger av familiens økonomi, noe som skaper større forskjeller. Rødt vil gi rentekompensasjon til kommunene for å bygge svømmeanlegg, for å sikre muligheten for svømmeopplæring for barn i barnehager og i grunnskolen.

Framtidens fagarbeidere

I Norge trenger vi flere dyktige fagarbeidere. Derfor er det viktig å legge til rette for god, gratis og relevant utdanning for blant annet håndverkere, servicearbeidere og helsepersonell.

Utdanning skal være gratis, men det er ikke tilfellet når elever må ut med store summer til nødvendig utstyr. Dagens utstyrsstipend ligger langt under det reelle kostnadsnivået for nødvendig utstyr, og forskjellene er spesielt store for yrkesfaglige linjer. Vi foreslår derfor å øke satsene.

Vi vil også øke lærlingtilskuddet og sørge for opprustning av verksteder på yrkesfag ved å bevilge midler til et verkstedsfond over fylkeskommunenes budsjett. Rødt bevilger også midler til nye fagskoleplasser og nye studieplasser til helsefagarbeidere.

Lik rett til utdanning

Lik rett til utdanning gir et mer demokratisk samfunn og utjevner forskjeller mellom folk. Rødt vil at alle skal ha rett og mulighet til å utvikle sine evner gjennom utdanning.

Regjeringa endrer vilkårene for omgjøring av lån til stipend, slik at deler av studiestøtten som blir gitt som stipend bare gjelder når graden blir fullført. Dette kan gi alvorlige konsekvenser for studenter som av ulike grunner bytter utdanningsløp eller må avslutte utdanningen. Rødt reverserer dette kuttet.

Vi bevilger også midler til å øke antallet studentboliger, for å sørge for at flere studenter kan få et rimelig sted å bo.

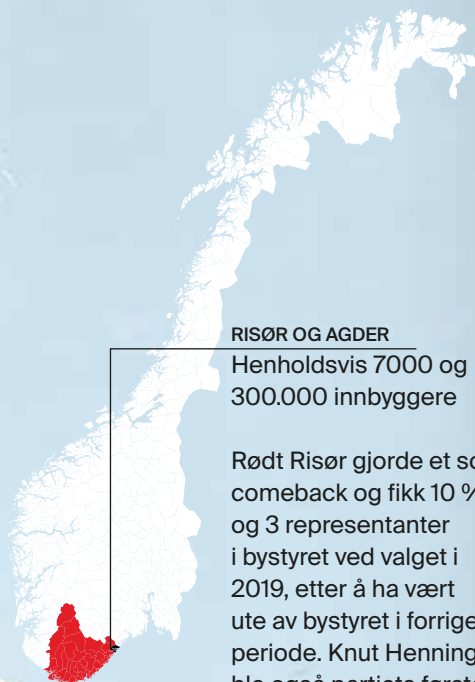
Regjeringa kutter bevilgningene til høyere utdanning og forskning som del av et gigantisk høvelkutt i hele offentlig sektor, den såkalte ABE-reformen. Basisfinansiering er viktig for at virksomhetene skal oppfylle sitt samfunnsoppdrag, og levere god kvalitet i forskning. Rødt kutter i bruken av resultatbasert finansiering av høyere utdanning i vårt budsjett og styrker økonomien i utdanningssektoren generelt ved å reversere ABE-kuttene.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i millioner kroner)

Gratis barnehage for 5-åringer, redusert makspris og flere fagarbeidere	+ 1 155
Økt utstyrsstipend i videregående skole	+ 40
Reversere kuttene i studiestøtte og bygge flere studentboliger	+ 569
Kompetanseløft for lærere i seksualitetsundervisning	+ 20
Tilskudd til gratis skolemat	+ 389
Verkstedfond for yrkesfag og økt lærlingtilskudd	+ 156

RISØR OG AGDER

Henholdsvis 7000 og 300.000 innbyggere

Rødt Risør gjorde et solid comeback og fikk 10 % og 3 representanter i bystyret ved valget i 2019, etter å ha vært ute av bystyret i forrige periode. Knut Henning ble også partiets første representant i Agder fylkesting.

Både Risør og Agder trenger en offensiv miljøpolitikk. Vi må opprettholde boplikten og styrke næringsgrunnlaget vårt. Vi må hindre privatisering av kommunale tjenester og ta tjenester tilbake. Vi må redusere barnefattigdommen og stille strenge krav til miljø og arbeidsvilkår ved kommunale og fylkeskommunale investeringer. Vi trenger å snu sentraliseringa på alle forvaltningsnivåer.

Knut Henning Thygesen

Folkevalgt i Risør kommune og Agder fylkeskommune

Knut Hennings prioritering av økte frie midler dersom Rødts statsbudsjett blir vedtatt:

- ✓ Styrke grunnbemanning
- ✓ Ansette kommunepsykolog
- ✓ Ansette miljøvernrådgiver
- ✓ Starte arbeidet med ny svømmehall
- ✓ Redde grendeskolene våre
- ✓ Mer penger til kollektivtransport og den videregående skolen
- ✓ Kulturtilbud og næring i distriktene
- ✓ Bekjempe barnefattigdom

Foto: Simen G. Fangel / CC.

Rettferdig miljøpolitikk

Vi må få ned klimautslippene for å avverge katastrofale klimaendringer og tap av biologisk mangfold. Regjeringa lar naturen være en salderingspost, gjør økonomien mer oljeavhengig og mangler handlekraft i møte med klimakrise. Rødt arbeider for utslippskutt gjennom rettferdige fellesskapsløsninger.

Miljøvennlig industri

Vi trenger en ny industriell revolusjon for å sikre framtidens arbeidsplasser på en miljøvennlig og rettferdig måte. På samme måte som aktiv næringspolitikk sørget for å bygge opp industri da Norge ble en oljenasjon, må de samme virkemidlene brukes for å hindre omstilling til arbeidsledighet. Vi er helt avhengige av kompetansen til de som jobber i petroleumssektoren i dag og til arbeidsfolk ellers i hele landet.

Rødt styrker ENOVA og Innovasjon Norge for å bedre kunne bruke fornybare naturressurser i hav, vind, jord, skog og fossefall i framtida, og styrker kommunenes handlingsrom til å bygge opp nye bærekraftige næringer. Norsk industri er i verdenstoppen for lave utslipp, men potensialet for grønn omstilling er fortsatt stort. Mye av teknologien som behøves for fornybar industriproduksjon er under utvikling, og det trengs derfor midler for å realisere prosjekter som ennå ikke er kommersielt lønnsomme. Derfor øker vi satsingen på miljøteknologiordningen i Innovasjon Norge, og styrker fornybarinvesteringer gjennom Nysnø.

Tilgangen på ren og rimelig vannkraft er et av våre viktigste konkurransefortrinn i norsk industri. Derfor reverserer vi økningen i el-avgiften, samtidig som vi arbeider mot ytterligere krafteksport og mot at EU skal få makt over norsk energipolitikk gjennom ACER.

Momskutt for miljøvennlige valg

Rødt er kritiske til avgifter som rammer usosialt. Regjeringa har økt den laveste momssatsen fra 8 til 12 prosent, det gjør blant annet kollektivtransport og opplevelser som kino, museer og store idrettsarrangement dyrere. Vi reverserer deler av økningen, og i tillegg reduserer vi momsen på norskprodusert frukt og grønt til laveste sats og fjerner den helt på reparasjoner. Slik vil det lønne seg å velge miljøvennlig.

Naturmangfold

Naturen er grunnlaget for vår eksistens. Fra den får vi frisk luft, rent vann og jorda vi dyrker maten vår i. Et rikt naturmangfold er også vår viktigste buffer mot klimaendringene fordi en intakt natur står best rustet mot endringer i temperatur og nedbør. Vi har ingen arter å miste.

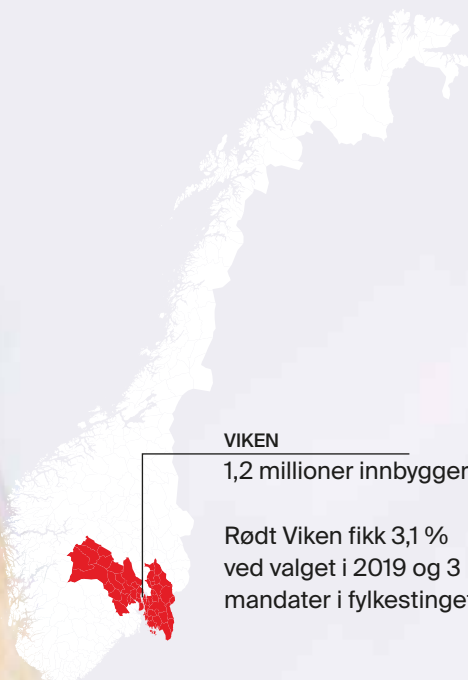
Halvparten av våre truede arter lever i skogen og er helt avhengige av at viktige skogsområder vernes i raskt tempo. Rødt vil øke bevilgningene til skogvern. Vi må gjøre en større innsats for å sikre vannmiljøet og det livet som lever i og av det, og vi må sikre at flere arter blir utpekt som prioriterte arter og at flere naturtyper får beskyttelse som utvalgt naturtype. Bevilgningene til opprydding av marin forsøpling må økes for å sikre at vi har et levende hav, som vi kan leve av også i framtida. Mer myr må restaureres, både for å være karbonlager og som levested for en rekke arter. Støtten til de frivillige miljøorganisasjonene har stått stille eller er blitt redusert gjennom flere år. Vi vil øke den for å sikre en demokratisk miljøpolitikk og lokalt miljøengasjement i hele Norge.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i millioner kroner)

Miljøteknologiordningen	+ 350
Innovasjon Norge sirkulærøkonomi	+ 100
Innovasjon Norge bioøkonomiordningen	+ 100
Ny returordning for mobiler nettbrett og datamaskiner	+ 170
Nysnø klimainvesteringer	+ 200
Omstillingsprogram fra olje til grønne næringer	+ 150
Skogvern	+ 200
Restaurering av myr og annen våtmark	+ 20
Redusere mva på kollektivtransport, kultur, reparasjoner og norskprodusert frukt og grønt	+ 1 250
Mindre subsidiering av dyre og tunge elbiler («Tesla-avgift»)	- 920
ENOVA-tiltak, deriblant ENØK, klimatiltak i industrien og satsing på havvind	+ 1 200

VIKEN

1,2 millioner innbyggere

Rødt Viken fikk 3,1 % ved valget i 2019 og 3 mandater i fylkestinget.

I kampen mot Forskjells-Norge ligger det mange viktige saker å ta fatt på, alt fra til tannhelse til lærlingeløft og sikring av gratisprinsippet i skolen. Gode, rimelige kollektivløsninger øker mulighetene for å kunne bo, arbeide og oppleve uten å være avhengig av bil, og er dessuten en forutsetning for at vi skal kunne nå nullvekstmålet. I tillegg er den generelle underfinansieringen av fylkeskommunen et problem, det må følge nok midler med nye oppgaver for å kunne gjennomføre disse på en tilfredsstillende måte.

Ann May Martinsen
Fylkestingsrepresentant i Viken

Ann Mays prioritering av økte frie midler dersom Rødts statsbudsjett blir vedtatt:

Senke alle priser på kollektivreiser i fylket

Sikre alle videregående skoler minst en miljøarbeider i 100 % stilling

Transport og kommunikasjon i hele landet

Rødt vil satse på transportløsninger for fellesskapet som bedre og billigere jernbane, kollektivtransport og sykkel, og ikke de prestisjefylte motorveiprosjektene til regjeringa som gir mer trafikk og økte utslipp. Vei-trafikk er en av de største kildene til klimautslipp i Norge.

1,7 milliarder til kollektivtrafikk

Rødt vil øke bevilgningene til miljøvennlig transport i de store byene gjennom belønningsordninger og by-miljøavtaler. Dessuten vil vi utvide ordningene til mellomstore og mindre byområder. Vi foreslår også en kraftig økning av det statlige bidraget til de største kollektivprosjektene, som bybanen i Bergen og Fornebubanen i Oslo.

Jernbanen på skinner

Jernbane må bli et konkurransedyktig og miljøvennlig transportalternativ til bil og fly. Derfor vil Rødt opprette en ny bonusordning for langdistansetog for å øke avganger og kapasitet for tog som ofte er utsolgt, og redusere prisen på alle togreiser omfattet av en trafikkavtale med 20 prosent. Det haster å oppgradere jernbanen. Derfor sørger vi for 700 millioner ekstra til drift og vedlikehold for å følge handlingsprogrammet til Jernbanedirektoratet. Vi kjøper flere togvogner og flere sovevogner. Vi doubler midlene til planlegging av Nord-Norgebanen for å sikre rask igangsettelse, og vi tripler midlene til å elektrifisere Trønder- og Meråkerbanen, så prosjektet blir gjennomført med en gang. Dessuten bevilger vi penger til å gjennomføre ferdig utredete og byggeklare jernbaneprosjekter.

Regjeringas veisatsing gir flere vogntog på norske veier og er i strid med målsettingen om godsoverføring fra vei til sjø og bane. For å kompensere for dårlig jernbaneinfrastruktur og forbedringer i veitrafikken verner vi om miljøstøtteordningen for å opprettholde godstransport på bane, i tillegg til å gjøre de investeringene som trengs for at gods på bane skal bli lønnsomt. Rødt doubler tilskuddet for overføring fra vei til sjø, og styrker bevilgningene til nyanlegg og vedlikehold av havner utover å reversere regjeringas kutt. I tillegg styrker Rødt Vegvesenets kontroll med tunge kjøretøy for å hindre livsfarlige vogntog på glatte norske veier.

Posten skal fram

Regjeringa øker forskjellene – ikke bare etter lommeboka, også etter postnummer. Bokstavelig talt. Rødt reverserer regjeringas kutt i postombæring, og vil ha fem dagers postlevering.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i millioner kroner)

Jernbanesatsing	+ 3 080
Kollektivtrafikk	+ 1 699
Utbedring av norske havner	+ 190
Økt kontroll av tunge kjøretøy	+ 50
Bevare postombæring fem dager i uka	+ 249

Foto: Tom Haga, OLF / CC.

Olje og energi

Prioriteringene Norge gjør i statsbudsjettet er avgjørende for hvordan framtidens klima blir. Regjeringa fører en politikk som gjør Norge sårbare for svingninger i oljeprisen. Dette er både et klimaproblem og et hinder for framtidens arbeidsplasser og verdiskaping. Rødts alternative statsbudsjett gjør oss mindre oljeavhengige. Vi tar kraftfulle grep for å få ned utslippene på en rettferdig måte.

Klimarabatt

Alle skal kunne leve miljøvennlig, uavhengig av hvor man bor eller hvor stor lommeboka er. Vi øker CO₂-avgiften kraftig og gjør det dyrere å fly langt, fordi store utslipp må koste. Men for å unngå at miljøpolitikken blir urettferdig bruker vi økte inntekter til å betale tilbake til alle med gjennomsnittlig og lavere inntekt. Altså en klimarabatt for folk flest, inspirert av det man i Danmark har kalt en «grønn sjekk». Vår modell kan gi 1000 kroner hver til personer med under 600.000 i inntekt, 1400 kroner til de som tjener under 250.000. Det gis også et barnetillegg på 300 kroner pr. barn. De uten inntekt kan få dette som en kontantytelse, resten som skattefradrag. Vi vil videre se på muligheten for å ta distriktshensyn i kompensasjonen. Slik kan vi få ned både utslippene og forskjellene.

Rødt vil trappe ned oljeinvesteringene, og reduserer bevilgningene til leting og feltutvinning, særlig i Barentshavet nord. Barentshavet er et av verdens mest produktive havområder og oljeutvinning truer viktige fiskeområder og leveområder for både isbjørn og hvalross. For å nå klimamålene må vi la olja i Barentshavet ligge. Rødt foreslår å avvikle leterefusjonsordningen og heller satse på aktiv næringspolitikk basert på fornybare naturressurser.

De som har skapt store verdier for fellesskapet på norsk sokkel skal ikke få regninga for nødvendig omstilling

i form av arbeidsledighet og utrygghet. En rød og rettferdig klimapolitikk handler om å ta kostnadene i fellesskap. Rødt vil derfor bruke aktiv næringspolitikk for å bygge miljøvennlig industri. Under kapittelet om rettferdig miljøpolitikk kan du lese mer om Rødts industripolitikk.

Mindre og renere energi

Den reneste energien er den vi ikke bruker. Derfor dobler vi ENOVA-støtten til energisparing i bygg, og oppretter en egen ordning for borettslag og sameier. Når vi skal slutte å bruke fossil energi trenger vi også noe mer fornybar energi. Rødt ønsker ikke å bygge fornybar energi som gir store miljøkonsekvenser, og er mot nye vindkraftanlegg på land. I stedet satser vi på oppgradering av eksisterende vannkraftverk og forskning på dyp geotermisk energi.

Vi må også legge til rette for renere energi til transport. Vi øker støtteordningen for landstrøm til skip i havn, og oppretter en støtteordning for ladeinfrastruktur for elbil i borettslag og sameier. Det er bra for utslippene når fossilbiler erstattes med elbiler, men SSB har vist at nykjøp av elbil i større grad er forbeholdt de med høyest inntekt. Derfor gjør vi om avgiftssystemet slik at de største og dyreste elbilene ikke lenger får avgiftsfritak.

Klimatilpasning

Klimaendringene er allerede i gang, og merkes i form av økt nedbør, flom og ras. Flom- og skredskader har store konsekvenser for bebyggelse, landbruk og infrastruktur. Det er bedre å forebygge enn å reparere, og derfor vil Rødt styrke arbeidet med flom- og skredforebygging over hele landet og beskytte områder mot ekstremvær.

Regjeringa kutter i forebyggingen. Rødt øker disse bevilgningene kraftig i tråd med anbefalingene fra Norges vassdrags- og energidirektorat. Samtidig øker vi tilskuddene til klimatilpasning og vil ha økt natur- og miljøkompetanse i kommunene. Da kan vi planlegge bedre for et klima og vær i endring.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i millioner kroner)

Stoppe lete- og feltutviklingsaktiviteter i 23. og 24. konsesjonsrunde	- 342
Redusere lete- og feltutviklingsaktiviteter i områder som ikke er bundet i kontrakter	- 900
SDØE – redusere investeringer i prosjekter som ikke er igangsatt	- 615
Øke tilskudd til flom og skredforebygging	+ 355
Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning miljødirektoratet	+ 300

Foto: Pxhere.

Sjø og fiskeri

Fisken i havet skal tilhøre det norske folket i fellesskap, ikke kvotebaroner eller selskaper. Denne viktige ressursen skal gi levebrød til folk langs kysten i generasjonene framover. Ressursene må derfor høstes på bærekraftig vis og innenfor naturens tålegrenser. Havet er en viktig arbeidsplass, både for fiskere og sjøfolk.

Trygge arbeidsplasser i fiskeriet

Fiskerne blir sterkt rammet av kutt i velferds- og sikkerhetsordninger. Velferdstilskuddet som regjeringa har kutta, sørger sammen med finansiering fra fiskernes egne organisasjoner, for drift av 25 velferdsstasjoner langs kysten og er et viktig tilbud for den minste kystflåten. Støtte til sikkerhetsopplæring er også kutta. Dette er et viktig tilskudd for et obligatorisk kurs og bidrar til rekruttering av nye fiskere. Rødt vil reversere kuttene og styrke velferdsordningene og sikkerhetsopplæringen for fiskere. Vi reverserer også kuttet i dagpenger ved permitteringer i fiskeindustrien.

I tillegg til disse kuttene som rammer kystfiskerne sterkest, er føringstilskuddet foreslått fjernet. Det er et tilskudd til frakt av fersk fisk og skalldyr fram til foredlingsanlegget fra områder med dårlig mottakskapasitet. Dette tilskuddet sikrer lokale fiskerimiljøer og god ressursutnyttelse. Rødt vil opprettholde dette tilskuddet og øke det ytterligere.

Fiske og fangst i nære farvann har ikke lenger redusert CO₂-avgift. Når Rødt øker CO₂-avgiften øker vi også kompensasjonsordningen slik at næringene får mer tid til å omstille seg.

Flere fiskere på havet

Det er flere rekrutteringsordninger innenfor fiskerisektoren, men de er enten myntet på studenter eller de er tiltak for å få befolkningen til å spise mer fisk. Rødt ønsker at flere ungdommer skal få øynene opp for den viktige fiskerinæringa før de velger linje på videregående og vil starte en ordning rettet mot ungdomsskole-elever for å øke rekrutteringen til fiskeriene.

En mer miljøvennlig oppdrettsnæring

Den omfattende oppdretten som pågår i norske fjorder og kyststrøk kjennetegnes av høy fortjeneste for eierne og store miljøproblemer. Rødt jobber for lukkede anlegg og strengere regulering av utslipp og rømming. Som et hastetiltak foreslår Rødt en oppdrettsavgift på 35 øre/kg på oppdrettet fisk. Deler av denne avgiften skal gå tilbake til kommunene som huser næringen, mens resten finansierer miljøtiltak som økt innsats mot lakselus og parasitten Gyrodactylus salaris, forskning på sterile varianter av oppdrettsfisk, forskning og tiltak for å sikre villaksen, og tiltak mot marin forsøpling fra oppdrettsnæringa. I tillegg finansierer avgiften tilskudd til kompensasjon for økt CO2-avgift for fiske og fangst i nære farvann.

Oppdrettsnæringen trenger store mengder fôr, og mange av råvarene er ikke bærekraftige. Soya bidrar til avskoging av regnskog, og import av fiskemel og fiskeolje kan bidra til overfiske i andre deler av verden. Derfor øker vi midlene til å utvikle bærekraftig fôr fra korteste ressurser, slik som mikroalger eller insekter.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i millioner kroner)

Sikre velferdsordninger og rekruttering for fiskere	+ 8
Økt føringstilskudd og andre næringstiltak i fiskeriene	+ 38
Tiltak for å redusere miljøbelastning fra oppdrettsnæringen	+ 165
Mattilsynet: Økt innsats for dyrevelferd i oppdrettsnæringen	+ 15
Havforskningsinstituttet: Kunnskapsløft for havet	+ 40

Foto: Brage Aronsen.

Norsk landbruk

Vi er avhengige av et sterkt og variert norsk landbruk for å kunne bidra i den globale dugnaden det er å sikre mat til verdens økende befolkning. Norsk landbruk må baseres på norske ressurser, og utnytte beiteressurser og jord som finnes i hele landet. Det viktige arbeidet med å kutte klimagassutslippene i denne sektoren må fortsette, selv om det å produsere mat ikke kan bli en nullutslippsspost.

Mer beite, mindre import

For å starte den viktige omleggingen fra kraftfôr til beitebruk, innfører vi en tollavgift og et prisutjevningsbeløp på soyamel på 10 øre/kg. Inntektene fra dette brukes til tilskudd til dyr på utmarksbeite. I tillegg øker vi støtten til Norsk genressurssenter for å sikre bruk av de gamle norske husdyrrasene, som er tilpasset bruk av norsk utmark gjennom flere tusen år. Vi reduserer momsen på norsk frukt og grønt for å løfte fram norske bønder og gjøre det mer lønnsomt å velge miljøvennlig. Vi vil også jobbe for å redusere muligheten for å importere tollfritt og tollreduert kjøtt til Norge.

Sikre naturmangfoldet

I stedet for å hogge gammel naturskog, som er levested for en stor del av vårt truede naturmangfold, må vi bruke penger på å drenere jord for å sikre oss i våte perioder. Vi må også gjennomføre andre miljø- og klimatiltak for å stå rustet mot framtidens ekstreme vær. Vi vil derfor kutte i subsidier til veibygging og hogst i bratt terreng i gammel naturskog og bruke pengene på å finne bedre metoder for å drive med plukkhogst, drenering og miljø- og klimatiltak i landbruket. For å redusere konfliktene rundt hogst og sikre den biologisk verdifulle skogen, setter vi av midler til å kartlegge gammelskogen slik at vi i framtida vet hvor den er og ikke hogger den ned i vanvare.

Beskytte mot klimaendringene

For å sikre det norske landbruket må vi beskytte oss mot effektene av klimaendringene. Regjeringa foreslår å oppheve Stortingets vedtak om etablering av beredskapslager for korn. Rødt setter av midler til å starte opp arbeidet med et beredskapslager, slik at vi kan sikre oss i år der kornproduksjonen er dårlig. Vi må påskynde arbeidet med jordvernstrategien og sikre at våre viktige jordressurser ikke bygges ned, samt utvide ordningen med utvalgte kulturlandskap i områder med spesielt rikt naturmangfold som følge av jordbruksdrift. Vi vil også øke overføringene til Veterinærinstituttet for å forske på antibiotikaresistens og sykdommer som kan true på grunn av endret klima, og øke overføringene til Mattilsynet for å hindre smittespredning fra dyrefôr.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i millioner kroner)

Innføre tollavgift og prisutjevningsbeløp på soyamel	+ 6,5
Økt tilskudd til drenering og miljø og klimatiltak i landbruket	+ 60
Støtte til oppstart av beredskapslagring av korn	+ 10
Oppfølging av jordvernstrategi	+ 5
Forsøk med plukkhogst	+ 25
Metodeutvikling og kartlegging av gammelskog	+ 20
Veterinærinstituttet og Mattilsynet: forskning på antibiotikaresistens, sykdommer og smittespredning	+ 8

BERGEN

281.190 innbyggere

Rødt Bergen fikk 4,9 %
og 3 representanter i
bystyret ved valget 2019.

De økonomiske forskjellene er store i Norges nest største by. Samtidig som barn blir kastet ut av SFO fordi foreldrene ikke klarer å betale regningene, slipper artisten Kygo, med Bergens dyreste hus, billig unna eiendomsskatten. Bergen har dessuten hatt en altfor bilbasert byutvikling. Det er det på høy tid å forandre, men det må skje på en rettferdig måte. Det betyr at vi trenger gode og rimelige kollektivløsninger i hele byen, ikke bare i sentrum. Rødt vil jobbe for å bygge bybanen til Åsane, og for å opprette flere bydelsbusser, fremfor å bygge nye motorveier og å sette opp bomringer på steder hvor det ikke finnes alternativer til bilen. Rødt vil dessuten fjerne prinsippet om «gjengs leie» for mennesker som leier kommunale boliger. Denne leien tilsvarer markedspris, og er med på drive prisene opp i leiemarkedet – særlig i sentrumsnære strøk – og er i virkeligheten en skjult eiendomsskatt for de som har aller minst fra før. Dette er verken god klima- eller god sosialpolitikk.

Sofie Marhaug

Gruppeleder for Rødt i Bergen bystyre

Sofies prioritering av økte frie midler dersom Rødts statsbudsjett blir vedtatt:

Gratis SFO for førsteklassinger

Kjøpe opp private barnehager
istedenfor at enda flere ideelle
barnehager blir overtatt av
kommersielle

Bygging av boliger for psykisk
utviklingshemmede

Foto: Inne Pedersen.

Foto: Pixnio.

Barn, familie og likestilling

Universelle velferdsordninger styrker fellesskapet og kan løfte de som trenger det mest ut av fattigdom. Rødt prioriterer barna som lever i familier med dårlig råd, og å styrke kompetansen og bemanningen i barnevernet. Vi vil styrke arbeidet for likestilling, og mot diskriminering.

Fattigdomsbekjempelse i barnefamilier

Økt barnetrygd er et godt tiltak for å motvirke at barn vokser opp i fattigdom. Barn som vokser opp i hjem med dårlig råd, har selv større sjanse for å rammes av arbeidsledighet og økonomiske problemer. Regjeringas økning av barnetrygden var sårt trengt, men kommer ikke barn fra 6–18 år til gode. Rødt øker derfor i tillegg satsen også for barn fra 6–18 år til 1192 kroner pr. måned, allerede fra 1. mars skal alle barn opp til det nivået. Til sammen bruker vi nesten 2 milliarder mer enn regjeringa på økt barnetrygd i 2020.

Mange kommuner kutter barnetrygden for folk som får sosialhjelp. Rødt mener at barnetrygden skal komme alle familier til gode. Vi bevilger derfor midler til å holde barnetrygden utenfor beregningsgrunnlaget for sosialstønad. Vi øker engangsstønaden, som går til dem som ikke har opparbeidet seg rettighet til foreldre-penger.

Vi styrker også innsatsen mot barnefamilier med dårlig råd, etter modell fra nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, som blant annet støtter ferie- og fritidsaktiviteter for barn og unge i familier med lav inntekt.

Feminisme

Krisesentrene har huset over hundre tusen kvinner og barn de siste 25 årene, men opplever økonomisk ustabilitet. En av ti kvinner blir utsatt for voldtekt og over 8 prosent har vært utsatt for alvorlig vold fra partner. Rødt prioriterer midler til forebygging av voldtekt og seksuell trakassering, tiltak mot vold mot kvinner og et trygt tilbud til kvinner som blir utsatt for vold og overgrep. Vi vil sikre statlig finansiering av krisesentrene, og bevilger midler over justisbudsjettet til flere politietterforskere i saker om voldtekt og vold mot kvinner.

Underfinansiering av kvinneorganisasjonene er påfallende. Arbeidsgiverorganisasjonen NHO får likestillingsmidler direkte over statsbudsjettet, men ikke medlemsorganisasjoner i Norges kvinnelobby, en paraply for kvinneorganisasjoner i Norge. Rødt øker støtten til kvinneorganisasjonene. Vi øker også midlene til likestillingssentrene, Diskrimineringsnemnda og Likestillings- og diskrimineringsombudet.

Rødt satser også på tiltak for bedre arbeidsvilkår, og gir tilskudd til prøveprosjekt med sekstimersdagen og flere faste stillinger.

Vi starter også innfasing av gratis prevensjon ved å gjøre det gratis for alle under 25 år og alle uten inntekts-givende arbeid.

Profittfritt barnevern

Vi kan ikke overlate omsorgen for de mest sårbare barna og ungdommene til kommersielle, profittmotiverte aktører. Dette er våre mest sårbare barn. Fellesskapets penger som er bevilget til barnevern bør gå til å bedre deres hverdag framfor velferdsprofitørene. Rødt mener at barnevernsdrift skal være forbeholdt offentlige og ideelle aktører.

Gjennom initiativet #HeiErna har ansatte i barnevernet varslet om manglende ressurser. For å styrke bemanningen og fagkompetansen i barnevernet bevilger vi midler til flere fagstillinger i det kommunale og statlige barnevernet. Vi øker også tilskuddet til langsiktig utviklingsarbeid for å øke kompetansen og kunnskapsnivået i barnevernet.

Enslige mindreårige asylsøkere er alene i et nytt land uten omsorgspersoner. Vi bevilger derfor midler til at enslige mindreårige asylsøkere mellom 15-18 år også skal under barnevernets omsorg.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i millioner kroner)

Økt barnetrygd	+ 1 949
Holde barnetrygden utenfor sosialhjelpsberegningen	+ 460
Øke engangsstønad ved fødsel og adopsjon	+ 81
Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom	+ 80
Flere fagstillinger og kompetanseutvikling i barnevernet	+ 343
Overføre enslige mindreårige asylsøkere 15-18 år til barnevernet	+ 156
Øremerkede tilskudd til krisesentrene	+ 360

Foto: Anja Ariel Tønnes Brekke.

Kultur

Kunst og kultur spiller en viktig rolle i samfunnet, og for Rødt handler kulturpolitikk om å gi gode økonomiske rammer for et fritt og uavhengig kulturliv landet rundt.

Fri og uavhengig kunst

Kulturpolitikk overlatt til markedet vil kun skape den kunsten som de med mest penger etterspør, og det vil bare være folk med solid økonomi som kan ta seg råd til å være utøvende kunstnere. En trygg kunstnerøkonomi og sterke offentlige ordninger til å stimulere kulturlivet i bred forstand er derfor avgjørende for Rødt, og gir seg utslag gjennom styrkede stipendordninger og økte bevilgninger gjennom kulturfondet. Vi støtter opprettelsen av Filmalliansen og viderefører støtten til Skuespiller- og Dansealliansen.

Rødt er opptatt av at penger bevilget til kultur skal gå til kultur, ikke til byråkrati, og foreslår å legge ned Kulturtanken. Kulturtanken er en forvalterorganisasjon under Kulturdepartementet, som med sine 40 årsverk spiser flere titalls millioner av kulturmidler bevilget til barn og unge. Rødt vil omdisponere disse midlene fra det sentrale byråkratiet til framtidens kulturutøvere.

Ta barn og unges skaperkraft på alvor

Rødt tror på å gi unge utøvere eierskap og tillit og foreslår derfor en egen ordning til ungdomsstyrte kulturprosjekter. I tillegg vil vi styrke den kulturelle skolesekken slik at ordningen står bedre rustet til å oppfylle rammeavtalen med de utøvende kunstnerne den engasjerer, uten å kutte i tilbudet.

Kulturskolen er utilgjengelig for mange barn i familier med dårlig råd, og årsprisen varierer stort mellom kommunene. Rødt vil innføre makspris på kulturskolen, slik at flere barn kan nyte godt av kulturundervisningen landet over.

Vi mener det ikke er en statlig oppgave å balansere budsjettene til de store internasjonale idrettsarrangementene, og flytter penger fra kommersielle arrangementer til fritidsaktiviteter for barn og unge.

Hverdagskultur og frivillighet over hele landet

Band, korps, teatergrupper og kor drevet på frivillig basis er selve ryggraden i den brede norske kulturen. Rødt vil sikre bedre øvingslokaler og tilgang til utstyr over hele landet for disse gruppene gjennom Musikkutstysrordningen. Vi foreslår også at ordningen utvides til et kulturutstysrfond. Vi vil satse på helårsarrangørene og på de lokale ildsjelene gjennom å styrke frivilligsentralene. Vi vil sikre barn og unge fellesskapet som følger med muligheten til å delta i organiserte fritidsaktiviteter i hverdagen.

Den mangfoldige kulturen reflekteres også i språket vårt. Rødt vil øke støtten til samisk dagspresse, Nynorsk avissenter og styrke tiltak for minoritetsspråk og tegnspråk. I motsetning til regjeringa støtter Rødt Kulturrådets satsing på tidsskrifter og kritikk, og vil gi den kritiske offentligheten en hjelpende hånd i arbeidet med å sikre vår alles ytringsfrihet.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i millioner kroner)

Kunstnerøkonomi: flere statsstipend med økte satser og økte utstillingshonorar	+ 104
Makspris på kulturskolen	+ 50
Ungdomsstyrte kulturprosjekter utenfor de faste kulturinstitusjonene	+ 60
Norsk kulturfond	+ 78
Opprettholde statlig bidrag til kulturutstysrfond (tidligere musikkutstysrordningen)	+ 30

Foto: Metziker / CC.

Forsvar av Norge

Rødt ønsker på sikt å bygge et nordisk forsvarssamarbeid som alternativ til NATO, men også innenfor rammene av NATO-medlemskapet kan vi ta viktige grep i riktig retning. Mens de siste regjeringene har brukt enorme summer på mislykkede USA-ledete krigsekspesiment i utlandet og skandalekjøpet av kampflyet F-35, vil Rødt gå motsatt vei: Ved å kutte i krigsdeltakelse i utlandet og kampfly, frigjøres store midler som Rødt vil bruke på nasjonalt forsvar, med et kraftig løft for Hæren, Heimevernet og styrking av Sjøforsvaret og Kystvakten.

Stans F-35

Kampflyet F-35 fra Lockheed Martin er en av Norges dyreste skattefinansierte investeringer noensinne og har vært en skandale fra dag én. Med skyhøye innkjøps- og driftskostnader vil F-35 gå på bekostning av resten av Forsvaret i flere tiår framover. Flyet er ikke først og fremst produsert for forsvar av eget luftrom, men vil binde Norge enda tettere til USAs aggressive militærstrategi og øke risikoen for at Norge blir dratt inn i nye kriger i utlandet.

Rødt vil si opp kontraktene for kjøp av F-35 og kutte hele investeringskostnaden knyttet til disse flyene. Siden det er usikkert når og hvordan disse midlene reelt vil bli tilgjengelig, plasserer vi de i et ventefond i påvente av kontraktsoppsigelse. På 2020-budsjettet frigjør Rødt midler ved å kutte i bygg og anlegg knytta til kampflyprogrammet, og vi går mot regjeringas bestillingsfullmakt på seks nye fly, noe som alene vil frigjøre 1,25 milliarder i 2021.

Et sterkt nasjonalt forsvar

Rødts vil bevilge mer penger til å styrke Norges selvstendige forsvarsevne. Vi vil gi mer til Heimevernet for å øke antall soldater fra 40.000 til 45.000, og sørge for mer trening. Hæren foreslås kraftig styrket, med økte midler til oppbemanning og utdanning blant annet for å bidra til økt rekruttering av personell i Nord-Norge. Sjøheimevernet gjenopprettes. I tillegg settes det av betydelig midler til våpensystemer tilpasset norsk territorialforsvar, som mobilt luftvern, langtrekkende artilleri og kystvern. Rødt kutter regjeringas bevilgning til å tilpasse norske skip til militæroppdrag i varmere strøk, og bruker heller ressurser til å gjøre Sjøforsvaret bedre i stand til å beskytte Norges havområder.

For å sikre bedre operativ evne og ivaretagelse av Forsvarets viktigste ressurs: de ansatte og vernepliktige, reverserer Rødt regjeringas høvelkutt, og tar privatisert renhold tilbake i Forsvarets egen regi. Mens regjeringa sjenerøst lover bort norske skattemilliarder, når USA vil ha Norge til å delta i krig, men smeller døra i ansiktet til veteraner som kommer skadde hjem fra krigen, gjør Rødt det motsatte. I budsjettet øker vi støtten til veteranene.

Legge ned amerikanske militærbaser og stanse krigseventyr i utlandet

De siste 20 årene har den politiske eliten omformet Norge fra fredsnasjon til krigsnasjon underlagt USA og NATO. Enorme summer er sløst bort på katastrofale USA-ledete kriger, deriblant i Libya og Afghanistan. Rødt vil kutte i bevilgningene til krigsoperasjoner i utlandet. Dette er i hovedsak kriger som først og fremst tjener USA og NATOs interesser og ofte fører til mer vold og terror. Samtidig som vestlig krigføring i Midtøsten har økt terrortrusselen i våre nærområder, har norsk deltakelse i disse krigene gått på bekostning av Forsvarets beredskap i Norge.

Rødt vil også stryke alle bevilgninger til amerikanske militærbaser i Norge. Disse basene bryter med den norske basepolitikens hovedprinsipp om å begrense fremmede styrkers tilstedeværelse i Norge, noe som bidrar til økt spenningsnivå i våre nærområder og mindre trygghet for Norges befolkning.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i millioner kroner)

Styrke Heimevernet	+ 407
Styrke Hæren med personell og helikopterstøtte	+ 450
Styrke befals- og spesialistutdanninga i Forsvaret	+ 50
Materiell for å øke Hærens kampkraft	+ 955
Stanse regjeringas effektiviseringskutt i hele Forsvaret	+ 188
Kutte i militæroperasjoner i utlandet og USAs militærbaser i Norge	- 958
Kutte i administrasjon og baser for F-35	- 796

Foto: Brage Aronsen.

Fred, solidaritet og omfordeling

Rødt jobber for en demokratisk sosialisme, i møte med den globale kapitalismen. Det betyr også en radikal omlegging av Norges utenrikspolitikk. Rødt vil gjøre Norge til en aktiv pådriver for fred, global omfordeling, demokrati, miljø- og klimavern.

Fredsarbeid

Norges utenrikspolitikk styres i dag av en politisk elite med globale ambisjoner, som er mer opptatt av USAs geopolitiske interesser enn av fred. Rødt vil gå motsatt vei. Vi kutter i bidrag til krigsalliansen NATO, og bevilger i stedet mer til fredsarbeid i Norge og verden.

Norge er liten stat og har en klar egeninteresse av å jobbe for en lov- og regelbasert verdensorden der konflikter løses med fredelige midler. Rødt vil gi mer til norske freds- og atomnedrustnings-organisasjoner, deriblant fredsprisvinner ICAN og Norges Fredsråd. Mens regjeringa helt har fjernet støtten til fredsbevegelsen vil Rødt ha øremerkede midler som sikrer langsiktig drift. Vi styrker også fredsforskningen både i Norge og internasjonalt

Mer til bistand

I 2016 vedtok Stortinget at det skal settes av én prosent av forventet brutto nasjonalinntekt til bistand. For å oppfylle dette målet defineres 700 millioner kroner brukt på flyktningetiltak i Norge, som bistand. Det vil ikke Rødt være med på. Vi tar enprosentmålet på alvor og tilfører derfor 700 millioner ekstra til bistandsformål.

Selv om andelen mennesker i ekstrem fattigdom har sunket de siste tiårene, øker forskjellene mellom fattige og rike. Ifølge Attac ville 6,4 promille av verdens rikdom vært nok til å utrydde all ekstrem fattigdom på jorda. Som et av verdens rikeste land, bør Norge gjøre mer for å rette opp i global urettferdighet, voksende klimakrise, krig og kapitalisme som dømmer milliarder av mennesker til liv i nød, fattigdom og uten nødvendige sosiale rettigheter.

Bistand som virker

Rødts bistandspolitikk bygger på prinsippet om at bistand må bidra til omfordeling og fattigdomsbekjempelse. Bistanden skal fremme et organisert arbeidsliv og kvinne- og urfolksrettigheter på en bærekraftig, klimavennlig måte. Rødt øker bevilgningene til hovedsatsingsområder som miljø og klima, likestilling, nødhjelp og gjeldsslette. Vi reverserer regjeringas kutt til fornybar energi, likestilling, helse og støtte til sivilsamfunn.

Bistandsmidler med nyliberalistisk slagside, som næringslivsbistand og støtte til Verdensbanken, strykes fra budsjettet, mens vi øremerker midler til flyktninger fra Palestina og Vest-Sahara. Ofrene for Tyrkias invasjon av Syria trenger støtte, og gjenoppbygging av Kobane er et internasjonalt ansvar. Mens regjeringa av politiske grunner i lang tid har nektet støtte til gjenoppbygging av områder i Syria som er kontrollert av den syriske staten, vil Rødt av hensyn til sivilbefolkningen åpne opp for at bistand til gjenoppbygging også kan gis til disse områdene. I budsjettproposisjonen foreslår regjeringa å nekte støtte til humanitære organisasjoner og andre organisasjoner fra sivilsamfunnet som tar til orde for sanksjoner mot Israels folkerettsbrudd. Rødt vil gå motsatt vei: vi støtter organisasjonenes selvsagte rett til å stå opp for folkeretten, også når det er Israel som bryter den.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i millioner kroner)

Oppfylle målet om én prosent av forventet nasjonalinntekt til bistand	+ 719
Støtte arbeidet for fred og nedrustning	+ 55
Øke bistanden til miljø- og klimarelaterte formål	+ 385
Styrke støtten til fagbevegelsen, urbefolkning og andre grasrotaktører i mottakerland	+ 200
Øke bistand til likestilling	+ 100
Sikre støtte til sivilsamfunn og flyktninger i og fra Palestina, Vest-Sahara og Nord-Syria	+ 190
Kutte bevilgninger til nyliberale fond og banker som Verdensbanken	- 766

ÅRDAL
5000 innbyggere

Rødt Årdal stilte liste for første gang ved valget i 2019 og fikk 6 % og ett mandat i kommunestyret

Me i distrikta er lei av at alt skal sentraliserast, me mister tilbud på tilbud over tid. Tilbudet om å få pass på lensmannskontoret forsvann denne veka, slik at istaden for å kunne nytte ein halvtime på å skaffe pass, så må ein no nytte ein halv arbeidsdag for å reise og skaffe seg pass. Dette er eit av mange eksempel på tenester me mister, som påverkar dei som ikkje har råd til å vere vekke frå jobb for å bruke ulike offentlege tenester. Årdal grensar mot Oppland (snart Innlandet) og vert i ein ytterkant av nye Vestland, så eg fryktar at over tid vil fleire tilbud dras lenger og lenger vekk frå oss og mot Bergen.

Stephan Øren

Kommunestyrerepresentant i Årdal kommune

Stephans prioritering av økte frie midler dersom Rødts statsbudsjett blir vedtatt:

Kulturtilbud

Økt grunnbemanning og sikring av faste hele stillinger i barnehage, helse og omsorg

Vedlikehold av kommunale bygg og anlegg

Foto: Brage Aronsen.

Rettssikkerhet, trygghet og kriminalomsorg

Likhet for loven er et hovedprinsipp i samfunnet Rødt jobber for. Med dagens høyrepolitikk går imidlertid utviklingen i feil retning: Politiet har ikke nok ressurser til å bekjempe hverdagskriminaliteten som rammer folk flest. NAV-skandalen, der folk i en vanskelig situasjon er blitt forfulgt og overkjørt i rettssystemet på en måte som aldri kunne rammet eliten, viser hvordan økende forskjeller undergraver rettsstaten. Rødt vil snu utviklinga og bidra til trygghet og rettssikkerhet for alle. Dette gjør vi ved å styrke politiet, domstolene og den frie rettshjelpen.

Sikre etterforskning og styrke politidistriktene

Mens regjeringa skryter av lave soningskøer, opplever både kriminalitetens ofre og fagorganisasjonene i justissektoren en annen virkelighet: Behovet for fengselsplasser har minket fordi verken politiet eller domstolene har ressurser nok til å etterforske forbrytelser. Hverdagskriminalitet henlegges alt for ofte på grunn av ressursmangel, selv der identiteten til antatt gjerningsperson er kjent. Også ofre for alvorlig kriminalitet som familievold, voldtekt og overgrep, rammes ved at saker henlegges eller at gjerningsperson får redusert straff på grunn av lang saksbehandlingstid. Samtidig øremerker regjeringa uforholdsmessig store summer til uttransportering av utlendinger uten oppholdstillatelse for å nå måltall.

Regjeringas finansiering av Frps symbolpolitikk gjennom politi- og justisbudsjettet går på bekostning av de ansatte i politiet og menneskene de skal hjelpe. Rødt vil avskaffe måltall for uttransportering og legge ned Politiets utlendingsenhet. Vi vil overføre ansatte og fagmiljø med sin spisskompetanse, med tilhørende

bevilgninger, til politidistriktene. Slik sørger Rødt for en kraftig styrking av politidistriktene, og gir politidistriktene tillit til selv å vurdere hvordan uttransportering prioriteres opp mot andre viktige politioppgaver.

Rødt vil også styrke kriminalomsorgen betydelig. Samtidig styrker vi domstolene, Rosa-prosjektet og kontoret for voldsoffererstatning, og reverserer regjeringas høvelkutt. Sammen med de økte bevilgningene til politidistriktene gir dette en viktig og helhetlig styrking av straffesakskjeden i Norge.

Det lønner seg å stanse skatteunndragelse og arbeidslivskriminalitet

Samtidig som regjeringa rammer justissektoren med store høvelkutt, viser anslag at staten taper mellom 12 og 60 milliarder årlig som følge av skatteunndragelsene knyttet til arbeidslivskriminalitet (Samfunnsøkonomisk Analyse). EØS-avtalen har dessuten bidratt til lønnspress og utnyttelse av utenlandske arbeidere. Dette bidrar til reduserte skatte- og avgiftsinntekter i viktige norske næringer.

Rødt vil bevilge mer til politiet, Økokrim og A-krimsentre for å styrke bemanningen, det forebyggende arbeidet og etterforskning og bekjempelse av økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i millioner kroner)

Avvikle PU og flytte ressurser og ansatte til politidistriktene	- 627
Økte bevilgninger til politidistriktene og overføring av midler fra PU	+ 813
Fjerne øremerking og måltall for uttransportering	- 95
Styrke domstolene, kontoret for voldsoffererstatning og fri rettshjelp	+ 85
Bevare fengselsplasser, få ned soningskøer og bedre kriminalomsorgen	+ 77
Styrke etterforskning av seksuallovbrudd og vold i nære relasjoner	+ 232
Øke støtten til ROSA-prosjektet og rettshjelpstiltak som JURK, Gatejuristen mfl.	+ 15

OSLO

673.469 innbyggere

Rødt Oslo fikk 7,2 % og 4 mandater i bystyret ved valget i 2019.

Oslo blir grønnere og mer åpen for hvert år nå, men det er fortsatt store forskjeller i byen. Rødts alternative budsjett ville gitt oss en hovedstad som var mer tilgjengelig, mer inkluderende og mer rettferdig for alle. Vi trenger å nå målet om å være universelt utformet innen 2025 og å gjøre alle våre skoler inkluderende og tilgjengelige for alle barn og unge. De minste barna, de som går i barnehage, er de vi må satse på hvis det skal gi mening å snakke om «tidlig innsats». Vi må øke bemanningen i barnehagen og gi de ansatte en reell mulighet til å oppfylle sitt samfunnsmandat. Rødt vil lovfeste retten til fritidsklubb, og kunne med mer penger satt igang et ordentlig løft med nye klubber i hver eneste bydel.

Foto: Oslo kommune/Sturlason.

Eivor Evenrud

Grupeleder for Rødt Oslo

Eivors prioritering av økte frie midler dersom Rødts statsbudsjett blir vedtatt:

Universell tilgjengelighet

Økt barnehagebemanning

Fritidsklubber

Rimeligere kommunal husleie

3 timers varighet på enkeltbillett

Kommunal og innvandring

Kommunen er hjertet i vår felles velferd, og et av våre viktigste verktøy i kampen mot de økende forskjellene. Rødt vil bruke store ressurser på å sikre nære og trygge tjenester i hele landet.

Mer penger gjennom det lokale demokratiet

Forskjells-Norge er både de økende økonomiske forskjellene mellom folk og hvordan regjeringas sentralisering øker forskjellene mellom by og land. Norge er en rik stat med mange fattige kommuner. Rødt ser at den stramme kommuneøkonomien både setter lokaldemokratiet under press, gir de ansatte en tynge hverdag og svekker viktige tjenester for innbyggerne.

Kommunene trenger reell vekst i inntektene fremfor høvelkutt og såkalte effektiviseringskrav. En av de største satsningene i Rødts budsjett er derfor å flytte penger fra staten og til kommunene i form av økte frie inntekter, inkludert økt distriktstilskudd. Rødt mener skatteinnkrevningen fortsatt bør ligge til kommunene for å sikre lokalkunnskap og lokal tilstedeværelse, og reverserer regjeringas sentralisering av skatteinnkreving.

Det er mye fellesskap og lokal selvbestemmelse i 7 milliarder kroner. Disse pengene kan i tråd med lokalt definerte behov omgjøres til flere ansatte i velferden, døgnbemannet brannstasjon, sykehjemsplasser, økt miljøkompetanse i kommunen eller kommunale kjøkken. I tillegg til de frie midlene styrker vi skolehelse-tjenesten, skolebibliotekene, bevilger penger til gang- og sykkelstier og kompenserer kommunene for økt sosialhjelp og bostøtte gjennom øremerkede midler.

Fylkeskommunen som utviklingsmotor

Fylkene er ikke hva de engang var, bokstavelig talt. Med regionreformen har regjeringa endret strukturen i det norske demokratiet og presset landsdeler inn i større enheter. Rødt vil ta vare på fylkene, og mener at fylkeskommunene må settes i stand til å være den regionale utviklingsmotoren de har potensiale til. Dessverre går regjeringa motsatt vei og skur krana med regionale utviklingsmidler helt igjen.

Rødt øker de frie inntektene til fylkeskommunen, kompenserer for den underfinansierte oppgaveoverføringen som følge av reformen og tilfører utviklings- og omstillingsmidler. Levedyktige lokalsamfunn forutsetter godt samarbeid mellom kommune og fylke i omstillingen til et miljøvennlig næringsliv. Styrking av Merkurprogrammet, det statlige utviklingsprogrammet for nærbutikker og bokhandlere i distriktene, vil sikre flere nære tjenester til innbyggere i våre viktige lokalsamfunn landet over.

Å sette fylkene bedre istand til å ta igjen det store vedlikeholdsmessige etterslepet på fylkesveiene og økt bevilgning til ras- og skredsikring er viktige beredskapstiltak i møte med klimaendringene.

Trygghet for flere

Rødt mener at Norge må ta et større ansvar for verdens flyktninger, og kommunene innehar både vilje, kompetanse og kapasitet til å gjøre den jobben i en annen skala enn i dag. Rødt foreslår derfor å ta imot 5000 kvoteflyktninger i 2020. Vi bevilger også penger til flere viktige integreringstiltak og støtter organisasjoner som jobber for antirasisme.

Et hardt boligmarked frarøver mange den tryggheten det er å eie sitt eget hjem. Husbanken er en avgjørende brikke i utviklingen av en ikke-kommersiell boligsektor og for å hjelpe flere inn på dagens boligmarked. Rødt utvider derfor Husbankens låneramme i årets budsjett.

Rødts viktigste satsinger

Beløp (i millioner kroner)

Økte frie inntekter til kommunene og økte distriktstilskudd	+ 7 000
Ta imot 5000 kvoteflyktninger	+ 425
Økte frie inntekter til fylkeskommunene	+ 500
Tiltak på fylkesveier (vedlikehold, ras og skredsikring, gang og sykkelveier)	+ 610
Redusere innslagspunkt for ressurskrevende tjenester	+ 325
Ikke sentralisere skatteoppkreverfunksjonen	+ 644
Øke Husbankens låneramme og styrket bostøtte	+ 446

Skatter og avgifter

Se liste over våre skatte- og avgiftsendringer på side 50.

Inntektsskatt

Rødts modell for inntektsskatt innebærer om lag uendret skatt for personer med lavere inntekt enn 600.000 kroner, 72 prosent av alle skatteyttere. Derimot blir det økt skatt særlig for de rikeste 1 %.

Vi øker fagforeningsfradraget, fradragssatsen for kost og losji, fradraget for enslige forsørgere og enkelte andre fradrag. Totalt bruker vi 1,2 milliarder kroner av vår foreslåtte økning i inntektsskatten på disse tiltakene, penger som i stor grad kommer vanlige arbeidsfolk til gode. I tillegg setter vi et tak på fradraget for gjeldsrenter for lån på over 5 millioner kroner per person. Det betyr at en person med høyere gjeld enn dette, kun får fradrag for rentekostnader på de første 5 millionene av lånet. Siden det hovedsakelig er personer med høye inntekter som også har høy gjeld, vil et slikt tak virke omfordelende.

Endringene øker skatteinntektene med 11,8 milliarder kroner i 2020, sammenlignet med regjeringas forslag. Helårseffekten i 2021 er anslått til 14,7 milliarder kroner.

TABELL 1: Oppsummering av Rødts endringer i trinnskattemodellen

TRINN #	REGJERINGEN	SATS	RØDT	SATS
	INNSLAGSPUNKT		INNSLAGSPUNKT	
1	180 500–254 500	1,9 %	200 000–260 000	2,5 %
2	254 500–639 750	4,2 %	260 000–600 000	4 %
3	639 750–999 550	13,2 %	600 000–900 000	16 %
4	Over 999 550	16,2 %	900 000–1,2 millioner	19 %
5	–	–	Over 1,2 millioner	25 %
	Personfradrag	51 300	Personfradrag	52 300
	Minstefradrag:		Minstefradrag:	
	• Lønnsinntekt	104 450	• Lønnsinntekt	105 450
	• Pensjonsinntekt	87 450	• Pensjonsinntekt	89 450
	Fagforeningsfradrag	3850	Fagforeningsfradrag	7000
	Skatt på alminnelig inntekt	22 %	Skatt på alminnelig inntekt	23 %

Tabell 2 oppsummerer hvordan Rødt sitt skatteopplegg er beregnet å slå ut for ulike inntektsgrupper, sammenlignet med regjeringas forslag for 2020:

TABELL 2: Endring i inntektsskatt for ulike inntektsintervaller

INNETKTS- INTERVALL	ANTALL PERSONER	ANDEL PERSONER	GJ.SNITTLIG BRUT- TOINNETK KRONER	GJ.SNITTLIG SKATT I SB20 KRONER	GJ.SNITTLIG SKATT I SB20 %	RØDT SIN ENDRING KR
0-200'	701 700	16 %	88 600	5 300	6	0
200'-400'	1 277 600	29 %	302 300	44 400	14,7	-400
400'-600'	1 202 900	27 %	495 500	110 500	22,3	-1 000
600'-1 mill.	917 100	21 %	741 900	199 000	26,8	5 000
1-2 mill.	262 200	6 %	1 289 800	429 800	33,3	28 257
Over 2 mill.	43 000	1 %	3 886 144	1 460 500	37,6	115 400
Sum/gj.snitt	4 404 500	100,00 %	506 443	125 200	24,7	3 405

Selskapsskatt

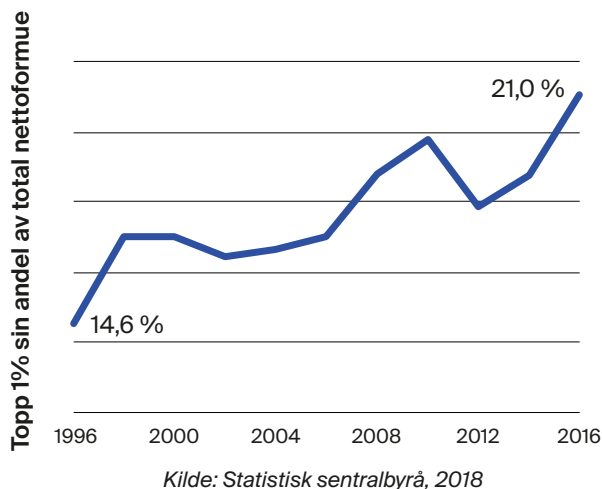
Vi starter reversering av regjeringas skatteutt på selskapers overskudd ved å øke skattesatsen fra 22 til 23 prosent. Det gir ingen provenyeffekt i 2020 fordi selskapsskatten betales etterskuddsvis av overskuddet året før, men det vil gi 3,2 milliarder i økte skatteinntekter i 2021. I tillegg øker vi satsen for finansielle virksomheter fra 25 til 26 prosent. Det får heller ingen effekt i 2020, men gir 830 millioner i økte skatteinntekter i 2021.

Rødt mener det er feil å senke satsen selskaper betaler på sine overskudd. Vi mener heller at Norge og andre land må gjøre mer for å hindre usunn skattekonkurranse, som gir et kappløp mot bunnen. Kampen mot skatteparadiser er viktig, og man må særlig sørge for at store multinasjonale selskaper betaler den skatten de skal i landene de opererer i.

Rødt foreslår dynastiskatt

Vår progressive inntektsskatt innebærer økt beskatning av de fleste av landets aller rikeste. Men på skattematene står flere personer med store formuer oppført med null i inntekt, og dermed betaler de ikke inntektsskatt. I 2017 gjaldt dette 16 av landets 100 rikeste, som Kjell Inge Røkke, Øystein Stray Spetalen og Petter Stordalen. Når Høyre påstår at formuesskatteutt har gått til de med lavest inntekt, har det i vesentlig grad kommet de aller rikeste til gode.

Formue er mye mer skjevfordelt i Norge enn inntekt, og ulikheten har økt betydelig de siste tiårene, viser tall fra SSB. De siste 20 årene har andelen av all formue som eies av den rikeste prosenten økt fra 15 til 21 prosent:

Årets liste fra bladet Kapital over Norges 400 rikeste, viser at Norge nå har 341 milliardærer, og at formuene til de 400 rikeste i gjennomsnitt for årene 2013–2019 har vokst med 9 prosent årlig. Veksten for kapitaleiere på toppen er med andre ord milevis høyere enn veksten i vanlige folks lønninger eller i samfunnet for øvrig. Det betyr at den økonomiske eliten øker sin makt og innflytelse over norsk økonomi i et raskt tempo. Denne konsentrasjonen er et problem i seg selv. En liten gruppe mennesker kontrollerer store verdier, selskaper med tusenvis av arbeidsplasser, som påvirker lokalsamfunnene våre og miljøet – men de er aldri på valg, og stemmeseddelen vår kan ikke måle seg med den makta de har over

samfunnet. Som økonomen Thomas Piketty har vist, trengs det kraftige politiske grep for å motvirke denne utviklingen fordi avkastning på kapital er høyere enn lønnsveksten. Rødt mener det er et demokratisk problem når konsentrasjonen av formue øker slik vi har sett over lang tid.

Vår dynastiskatt består av tre elementer som til sammen gir økte skatteinntekter i 2020 på 14,35 milliarder kroner:

1. Progressiv formuesskatt (8,7 milliarder)
2. Økt skatt på utbytte (6,85 milliarder)
3. Progressiv arveskatt med høyt bunnfradrag (ingen provenyanslag)

1. Formuesskatt

For å beregne hvor mye en person skal betale i formuesskatt, må man først trekke fra hva personen har i gjeld. Om lag 4 av 10 personer har såkalt negativ nettoformue. Det vil si at de har like stor eller større gjeld enn de har formue, enten i form av å eie en bolig eller som penger i banken. Har man negativ nettoformue, betaler man ikke formuesskatt. Mange har også en nettoformue som er positiv, men mindre enn dagens bunnfradrag på 1,5 millioner kroner, slik at totalt over 80 prosent av befolkningen ikke betaler formuesskatt. Siden 2013 har regjeringa kuttet nivået på formuesskatten med rundt 6,6 milliarder. Regjeringa har de siste årene både redusert satsen for formuesskatt fra 1,1 prosent til 0,85 prosent, og de har økt verdsettelsesrabatten for aksjer og driftsmidler til 25 prosent. Rødt vil beholde rabatten på primærbolig og fritidsbolig på 75 prosent, men sekundærbolig har nå en verdsettelsesrabatt på 10 prosent. Vi foreslår å fjerne rabattene på aksjer, driftsmidler og sekundærbolig. Dette gir isolert sett 3 milliarder kroner mer til fellesskapet i 2020, det aller meste fra rike aksjeeiere.

Rødt mener at formuesskatten bør gjøres mer progressiv, det vil si at de med de aller største formuene bør betale mer enn de gjør i dag. Men det er ikke et mål i seg selv at flest mulig personer skal betale formuesskatt, den kan være enda mer spisset mot de store formuene enn den er i dag. For å vri beskatningen mer mot toppen av formuespyramiden, øker vi bunnfradraget til 1,7 millioner, som er 0,2 millioner mer enn regjeringas forslag. Personer med 1,7 millioner eller mer i formue vil med denne endringen isolert sett betale noe mindre i formuesskatt, mens personer med formue mellom 1,5 og 1,7 millioner ikke lenger vil måtte betale formuesskatt med vår modell. Siden primærbolig verdsettes til 25 prosent av markedsverdien når man skal beregne skatt på formue, betyr det for eksempel at hvis formuen din består av en gjeldsfri bolig med markedsverdi på inntil 6,8 millioner, betaler du ikke en krone i formuesskatt.

Samtidig øker vi satsen fra 0,85 til 1,1 prosent for de med nettoformuer over 1,7 millioner, slik satsen var under de rødgrønne. Vi innfører flere trinn gjennom å legge på en tilleggssats på 0,15 prosentpoeng for nettoformuer over 10 millioner (rikeste 0,8 %) og ytterligere 0,15 prosentpoeng for de om lag 1700 personene (rikeste 0,04 %) som har ligningsformuer over 100 millioner kroner. Totalt vil en slik modell øke skatteinntektene på formue med 8,8 milliarder i 2020, med helårseffekt på om lag 10 milliarder kroner.

Tabell 3 sammenligner vår modell for formuesskatten både med regjeringas forslag, og med modellen slik den så ut i 2013 før Solberg-regjeringa tok over.

TABELL 3: Vårt forslag til en mer progressiv formuesskatt

	MODELL 2013	REGJERINGA 2020	RØDT 2020
Bunnfradrag	870 000	1,5 mill.	1,7 mill.*
Sats 1	1,10 %	0,85 %	1,10 %
Trinn 2	–	–	10 mill.–100 mill.
Sats 2	–	–	1,25 %
Trinn 3	–	–	Over 100 mill.
Sats 3	–	–	1,40 %
Verdsetting ved beregning av ligningsformue	Primærbolig: 25 % Sekundærbolig: 50 % Aksjer, driftsmidler: 100 %	Primærbolig: 25 % Sekundærbolig: 90 % Aksjer, driftsmidler: 75 %	Primærbolig: 25 %** Sekundærbolig: 100 % Aksjer, driftsmidler: 100 %***

*) Alle bunnfradrag er dobbelt for ektefeller som lignes under ett for felles formue.

**) Primærbolig inkluderer fritidseiendom så lenge denne er registrert som fritidseiendom, og ikke ordinær bolig.

Verdsetting av fritidseiendom følger egne takstregler, og skal ikke verdsettes skattemessig til mer enn 30 prosent av markedsverdi.

***) Aksjer og driftsmidler inkluderer næringseiendom. Aksjer utgjør ifølge Finansdepartementet om lag 90 prosent av grunnlaget som omfattes av denne verdsettelsesrabatten.

Tabellen under viser fordelingseffekten av å gjøre formuesskatten mer progressiv, slik vi foreslår: Det er nærmest utelukkende en svært liten økonomisk elite som får økt skatt med vårt forslag, ikke folk flest.

TABELL 4: Fordelingseffekt av en mer progressiv formuesskatt

NETTOFORMUE	ANTALL PERSONER	ANDEL PERSONER	NETTOFORMUE GJENNOMSNIITT	RØDT SIN ENDRING KRONER
Negativ nettoformue	1 733 500	39,4 %	-688 800	0
0 - 1 mill.	1 823 000	41,4 %	274 400	0
1 mill.-5 mill.	742 500	16,9 %	2 456 800	1 100
5 mill.-10 mill.	68 600	1,6 %	6 677 900	17 200
10 mill.-50 mill.	32 600	0,7 %	17 033 600	91 500
Over 50 mill.	4 300	0,1 %	167 115 000	1 357 900
I alt	4 404 500	100,00 %	1 677 500	2 500

2. Økt utbytteskatt

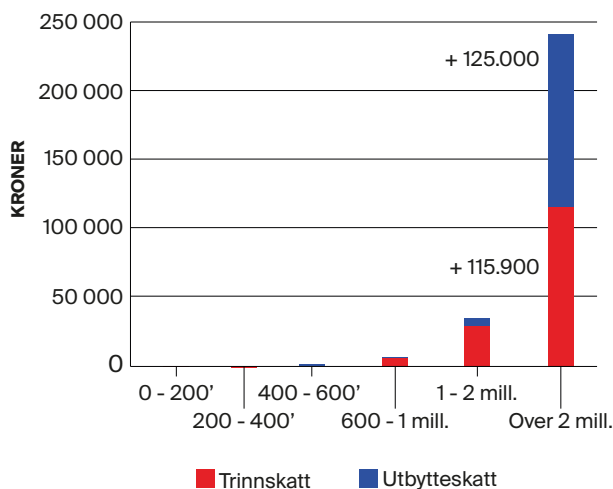
Utbytte er en av måtene formuen til landets aksjeeiere kaster av seg på. Det er den arbeidsfrie inntekten formue gir. For de med store formuer går utbytte til å øke formuen, fordi beløpene er langt over det som går til å dekke ordinært forbruk. Utbetalte utbytter har nådd nye høyder de siste årene, og var i 2018 på over 500 milliarder kroner, eller ca 30 prosent av hele statsbudsjettet. Økningen fra 2017 var på hele 24 prosent, ifølge SSB. Store deler av dette utbyttet betales ikke ut til eierne, men mellom eiernes holdingselskaper, som på grunn av den såkalte fritaksmodellen medfører at det ikke utløses utbytteskatt. Forskere fra SSB har anslått at dersom disse tilbakeholdte inntektene hadde blitt beskattet løpende som utbytte, ville inntektsulikheten i snitt vært om lag 25 prosent høyere de siste ti årene. Inntektsandelen til de 0,1% rikeste er beregnet til å være omtrent dobbelt så høy i årene etter 2005 dersom man tar hensyn til de store tilbakeholdte inntektene til rike aksjeeiere. Norges aller rikeste er med andre ord mye rikere enn folk flest tror, sammenlignet med gjennomsnittsnordmannen.

Siden vi innfører et trinn 5 med høyere skattesats på inntektsskatten, økes forskjellen mellom den maksimale marginale skattesatsen på lønnsinntekt og på utbytte, relativt til regjeringas modell. Dette kan gjøre det lønnsomt for eiere å ta ut utbytte framfor lønn. For å motvirke dette, har vi også økt den såkalte oppjusteringsfaktoren for utbytte fra 1,44 til 1,88. I praksis vil det bety at man med regjeringas forslag betaler 32 prosent skatt på utbytte, mens man i Rødts forslag vil betale 43 prosent. Dette øker skatteinntektene med 6,1 milliarder kroner i 2020. Helårseffekten er beregnet til 7,7 milliarder. Tabell 4 viser hvordan Finansdepartementet beregner fordelingseffekten av denne endringen. Igjen ser vi at effekten i all hovedsak kommer blant landets aller rikeste:

TABELL 5: Fordelingseffekt av økt utbytteskatt

INNTEKTS- INTERVALL	ANTALL PERSONER	ANDEL PERSONER	GJ.SNITTLIG SKATT I REGJERINGAS FORSLAG KRONER	RØDT SIN ENDRING KRONER
0-200'	701 700	16 %	5 300	0
200'-400'	1 277 600	29 %	44 400	0
400'-600'	1 202 900	27 %	110 500	100
600'-1 mill.	917 100	21 %	199 000	500
1-2 mill.	262 200	6 %	429 800	5 800
Over 2 mill.	43 000	1 %	1 460 500	125 000
Sum/gj.snitt	4 404 500	100,0 %	125 200	1 700

FIGUR 2: Samlet fordelingseffekt av endret trinnskatt og utbytteskatt

I tillegg foreslår Rødt å fjerne skjermingsfradraget, noe som anslås å ha en provenyeffekt i 2020 på 720 millioner. Skjermingsfradraget ble innført i forbindelse med skattereformen i 2006, og kan forstås som et bunnfradrag for utbytte, som reduserer hvor mye utbytteskatt aksjeeiere må betale. Størrelsen på denne «skatte-skjermingen» fastsettes årlig i form av en egen skjermingsrente, som skal reflektere renta etter skatt på en sikker investering. Det er altså bare avkastning over en slik «sikker avkastning» som utløser utbytteskatt (og det er bare utbytte over skjermingsfradraget som blir regnet med i skattelistedene).

Siden rentenivået har vært lavt de siste årene, har også skjermingsrenta vært lav. Fra 2017 bestemte regjeringa at denne måten å fastsette skjermingsrenta medførte en for liten skatterabatt for aksjeeiere, og la til et påslag på 0,5 prosentpoeng. Skjermingsrenta for 2020 anslås til 1,8 prosent. En person som eier aksjer som han eller hun har kjøpt for 55 millioner, vil dermed kunne motta utbytte på 1 million kroner uten å betale en eneste krone i utbytteskatt. Vi vet at over 80 prosent av alt utbytte i 2017 tilfalt en liten gruppe på 0,5 prosent av befolkningen over 17 år. Det er også i all hovedsak disse personene som nyter godt av ordningen med skjermingsfradrag. Rødt mener det ikke er rimelig at «sikker avkastning» på aksjeinntekter skal være unntatt skattlegging. Dette er en unødvendig skatterabatt til Norges aller rikeste.

3. Arveskatt

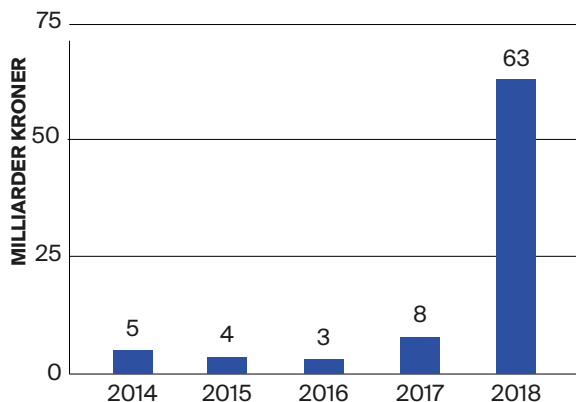
En stor andel av landets aller rikeste har arvet formuene sine. Norge trenger en ny modell som bidrar til at hvem foreldrene dine er, ikke blir bestemmende for hvilke muligheter du har i livet. Arveavgiften ga, fram til den ble fjernet av den sittende regjeringa med virkning fra 2014, årlige inntekter på rundt 2 milliarder kroner. En mulig modell, som er langt mer progressiv enn den som ble fjernet, kan se slik ut:

- Bunnfradrag: 5 millioner
- Sats for beløp mellom 5 - 10 millioner: 10 %
- Sats for beløp mellom 10 - 100 millioner: 15 %
- Sats for beløp over 100 millioner: 25 %

En person som arver en bolig verdt 6 millioner kroner, vil med en slik modell måtte betale 100.000 kroner i arveskatt, mens en milliardærarving vil måtte betale en fjerdedel av arven over 100 millioner i skatt. Finansdepartementet har ikke tilstrekkelig datagrunnlag til å beregne inntektene fra en slik arveskatt, fordi statistikk over arv forsvant med avgiften i 2014, og det er vanskelig å lage egne beregninger uten Finansdepartementets modeller. Men basert på hvor store beløp som frivillig ble oppgitt som mottatt arv eller gave på 2018-selvangivelsen, er det mulig å anslå at en slik skatt ville gitt flere milliarder i inntekter for fellesskapet hvert år.

Basert på denne modellen vil ikke arveskatt bli aktuelt for de aller fleste.. I 2018 var det bare 670 personer som mottok over 5 millioner i arv eller gave, noe som viser at en slik dynastiversjon av arveskatten ikke handler om å beskatte ordinær arv, men at det er verktøy for å bryte opp de store dynastiformuene som bygger seg opp i toppen av det norske samfunnet. Statistikken vi har mottatt viser at de aller rikeste har benyttet tiden godt etter at den borgerlige regjeringa fjernet arveavgiften. I 2018 ble det overført over 100 milliarder skattefritt mellom generasjonene, og bare 70 personer fikk alene overført 63 av disse milliardene:

FIGUR 3: Samlet beløp overført som arv eller gave til personer som mottok over 20 millioner. 2014–2018

Målet med en slik skatt er ikke først og fremst å øke inntektene til fellesskapet, men å hindre dynastitendenser og at makt går i arv. Siden inntektene fra skatten er usikre, er de holdt utenfor budsjettforslaget vårt, slik at ingen av utgiftene i forslaget er dekket inn med inntekter fra arveskatt. fjernet i 2014 bør gjeninnføres så snart som mulig.

Kilde: Skatteetaten

Klimarabatt – fradrag i skatt som kompensasjon for miljøavgifter

Vi har fått beregnet hvordan et skattefradrag som er tenkt å kompensere for økt CO2-avgift kunne sett ut. Departementet har beregnet det slik at klimarabatten reduserer skatten med et tilsvarende beløp, eller utbetaler differansen dersom personen ikke betaler så mye i skatt. Det vil si at alle skatteyttere under de ulike inntektsgrensene ville mottatt følgende beløp:

TABELL 6: Fordelingseffekt av klimarabatt

INNTEKT	ANTALL PERSONER	ANDEL PERSONER	MOTTATT BELØP
0-250.000	996 800	22,6 %	1400 kroner + 300/barn
250.000-600.000	2 185 400	49,6 %	1000 kroner + 300/barn
Over 600.000	1 222 300	27,8 %	0 kroner
	4 404 500	100%	Kostnad 2020: 3,1 mrd.

Se også omtale av klimarabatten i kapittelet om olje og energi (s. 22).

Tabell over alle forslag

Skatter og avgifter

Sammenlignet med regjeringas forslag. Se eget kapittel med flere detaljer om skatteopplegget.

			(i millioner kroner)	
KAP	POST	FORKLARING	PÅLØPT	BOKFØRT
5501	70	Mer progressiv inntektsskatt	14 719	11 788
5501	70	Økt skatt på utbytte	7 660	6 130
5501	70	Fjerne skjermingsrente for aksjeutbytte	900	720
5501	70	Øke fagforeningsfradrag til 7000 kr.	-502	-403
5501	70	Mer progressiv formuesskatt	10 092	8 736
5501	70	Øke fradragssatser for kost/losji	-800	-640
5501	70	Innføre skattefritak på slitertillegget	-8,0	-6,0
5501	70	Øke fradraget for enslige forsørgere (ta igjen manglende prisjustering i to år)	-59	-47
5501	70	Prisjustere sjømannsfradraget, fiskerfradraget og særskilt fradrag for Troms og Finnmark	-12	-9,0
5501	70	Begrense maksimalt sparingsnivå i BSU til 150.000 kroner	280	225
5501	70	Fjerne rentefradrag på lån over 5 millioner (50 G) per person	1 430	1 140
5501	70	Avvikle skattefordeler for individuell pensjonssparing (IPS)	420	340
5501	70	Reversere doblingen av maksimal opsjonsfordel og utvidelsen fra selskaper med 10 til 12 ansatte	400	320
5501	70	Klimarabatt tilsvarende 1000 kr til alle med <600.000 i inntekt, 1400 kr. til alle med <250.000, samt barnetillegg på 300 kr.	-3 900	-3 100
5501	72	Ikke lukke ordningen med skattebegrensning til personer med svært lave inntekter	-15	-15
5501	72	Halvere fradrag for petroleumsnæringen i Skattefunn-ordningen	225	0
5501	74	Øke selskapsskatten til 23 %	3 200	0
5501	74	Innføre naturressursskatt for vindkraft (omfordeling til kommune/fylke)	-60	0
5502	71	Øke selskapsskatten for finansielle virksomheter til 26 %	830	0
5506	70	Innføre en progressiv arveskatt	*	*

Sum skatter			34 800	25 180
--------------------	--	--	---------------	---------------

KAP	POST	FORKLARING	PÅLØPT	BOKFØRT
5511	70	Fjerne tollfrihet på klær under 3000 kr.	15	10
5511	70	Toll på import av soyamel fra 1.7.2020	6	3
5521	70	Redusere laveste mva-sats fra 12 til 10 prosent	-600	-450
5521	70	Redusere mva på norskprodusert frukt og grønt fra 15 til 10 prosent	-300	-300
5521	70	Fjerne mva på reparasjoner	-500	-500
5521	70	Fjerne fritak for engangsavgift for tunge elbiler (innføre «Tesla-avgift»)	700	640
5521	70	Redusere fritaket for engangsavgift for hybridbiler (km-grense + vektreduksjon)	310	280
5540	70	Ikke prisjustere elavgiften	-210	-130

(i millioner kroner)

KAP	POST	FORKLARING	PÅLØPT	BOKFØRT
5542	70	Oppheve fritak for grunnavgift på mineralolje for petroleumsindustri, inkl. forsyningsskip	1 000	900
5543	70	Økt CO2-avgift med 50 %	3 787	3 470
5543	70	Fortsatt fritak for CO2-avgift for naturgass til kjemisk reduksjon, elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske prosesser	-90	-83
5556	70	Reversere økning i brusavgift til 2017-nivå	-650	-575
5559	70	Økt avgift for engangsemballasje for drikkevarer	528	484
5559	72	Økt miljøavgift på drikkevaremballasje av plast	25	23
5561	70	Flypassasjeravgift: Øke avgiftssats til 85 kroner for korte reiser	170	155
5561	70	Flypassasjeravgift: Øke avgiftssats til 300 kroner for lange reiser	145	135
5574	NY	Oppdrettsavgift på 35 øre/kg – til kommuner/fylkeskommuner og miljøtiltak	450	450
5578	NY	Avgift på deponering av gruveavfall	500	375
Sum avgifter			5 286	4 887
Sum skatter + avgifter			40 086	30 067

KAP	POST	KONTANTSTRØM FRA PETROLEUMSSEKTOREN	(i mill)
2440	30	SDØE - Redusere investeringer med prosjekter som ikke er besluttet igangsatt	615
5440	24	Stoppe lete- og feltutviklingsaktiviteter i områder fra 23. og 24. konsesjonsrunde	342
5440	24	Redusere lete- og feltutviklingsutgifter som ikke er bundet i kontrakter	900
5507	72	Fjerne leterefusjonsordninga	0
5507	72	Senke friinntektssats for oljesektoren til 2,2 %	955
5508	70	Økt CO2 avgift på sokkelen med 50 %	250
2800	50	Overføring til fondet	3 062

BALANSE, BOKFØRT

(i mill)

Økte skatter og avgifter	36 324
Reduserte skatter og avgifter	-6 257
Økte utgifter	45 737
Reduserte utgifter	-13 991
Overføring fra fondet	1 679

KAP POST LÅNETRANSAKSJONER (UNDER STREKEN)

(i mill)

2410	90	Statens Lånekasse: Økt stipend til 500 nye fagskoleplasser	17
2412	90	Husbanken: Øke låneramme med 2 mrd. kr.	140
5310	93	Statens Lånekasse: Høyere omgjøring av studielån til stipend	1 200
Sum			1 357

Rammeområde 1 - Statsforvaltningen

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
1	1	Kutte apanasjeen Kongen og Dronninga med 25 %	-3,1
1	50	Redusere økning i utgifter til det kongelige Hoff	-7,4
2	1	Kutte apanasjen til Kronprinsen og Kronpsinsessa med 25 %	-2,6
20	1	Krav til effektivisering av Statsministerens kontor	-2,3
21	1	Effektivisering av regjeringa	-8,0
21	1	Redusere lønna for statsråder til 10 G og for statsminister til 14 G	-9,4
1605	1	Økt veiledning for å sikre miljøhensyn i offentlige anbud	20
Sum			-13

Rammeområde 2 - Familie og forbruker

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
351	70	Støtte til kvinneorganisasjoner	10
840	21	Sikre krisesentertilbud – også for utsatte grupper	10
840	61	Økt tilskudd til incest- og voldtektssentre	15
840	70	Nasjonal holdningskampanje rettet mot unge mot voldtekt	10
840	70	Sikre statlig finansiering av krisesentre	350
844	70	Fjerne kontantstøtta og innføre ventestøtte for barn som ikke har barnehageplass (fra 1.8) sats 7 500 kr	-413
845	61	Alarmtelefon for barn og unge utsatt for vold og seksuelle overgrep	5,0
845	70	Øke barnetrygda til 1192 kr/mnd fra 1.3.20 for alle barn 0-18 år, deretter i tillegg økning fra 1192 til 1354kr/mnd for barn 0-6 fra 1.9.20	1 949
846	60	Økt tilskudd til barne- og ungdomstiltak i større byer	20
846	61	Bekjempe fattigdom, etter modell fra nasjonal tilskuddsordning mot barne-fattigdom	80
854	1	Overføre enslige mindreårige asylsøkere 15-18 år til barnevernet	156
854	21	Styrke tryggheten for ansatte i barnevernet	3,0
854	72	Tilskudd til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet	10
855	1	200 nye fagstillinger i statlig barnevern	150
855	1	Statlig barnevern: Kutte bruken av kommersielle leverandører – overføre til egenregi	750
855	22	Statlig barnevern: Kutte bruken av kommersielle leverandører – overføre til egenregi	-750
870	1	Lavterskeltilbud seksuell trakassering – Diskrimineringsnemnda	5,0
871	21	Forebyggende tiltak seksuell trakassering og seksuelle overgrep	10
871	72	Økt støtte til LHBTI-organisasjoner (inkl. Salam)	7,5
871	73	Styke likestillingssentrene	15
873	50	Økt grunnbevilgning til Likestillings- og diskrimineringsombudet	7,0
2530	71	Øke engangsstønad ved fødsel og adopsjon til 90 000 kroner	81
Sum			2 481

Rammeområde 3 - Kultur

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
		Reversere ABE-reformen for hele kulturfeltet: Bl.a. museum, visuell kunst og nasjonale institusjoner	10,6
315	70	Forsterke mva-kompensasjon til frivillige organisasjoner	100
315	78	Styrke Frivilligsentralene	5,0
315	86	Kutt i tilskudd til kommersielle internasjonale idrettsarrangement i Norge	-13
315	76	Økt støtte til fritidsaktiviteter for barn og unge	13
320	55	Norsk Kulturfond – økning på posten for musikkformål	7,0
320	55	Norsk Kulturfond – økning på posten for visuell kunst	16
320	55	Norsk Kulturfond – støtte til tidsskrift og kritikk	10
320	55	Norsk Kulturfond – arrangørstøtteordningen for helårsarrangører	20
320	55	Norsk Kulturfond – utvide innkjøpsordninga for litteratur med «kulturfond for skolene»	20
320	55	Norsk Kulturfond – kulturvernformål	5,0
321	71	Kunstnerøkonomi: 5 nye statsstipender	2,9
321	73	Kunstnerøkonomi: 200 nye arbeidsstipender	65
321	74	Kunstnerøkonomi: 50 nye langvarige stipender	16
321	75	Utstillingshonorarer	20
323	78	Kordirigentordningen	1,0
323	78	Skuespiller- og dansealliansen	5,0
323	78	Bevilgning Forfattersentrum	5,0
323	78	Opprettholde statlig innsats i kulturutstyrsfond (utvide musikkutstyrsordningen)	30
325	78	Tilskuddsordning for ungdomsstyrte kunst- og kulturprosjekter utenfor de faste kulturinstitusjonene	60
325	78	Støtte til Balansekunst	2,0
325	1	Avvikling av Kulturtanken	-60
325	1	Styrke Den kulturelle skolesekken	20
325	78	#metoo-pott for kulturlivet, som organisasjoner kan søke på for å gjennomføre tiltak mot seksuell trakasering	10
326	78	Språktiltak tegnspråk og minoritetsspråk	1,5
328	78	Nytt tilskudd: Tilbakeføring av samiske gjenstander fra museer i Oslo til samiske museum	5,5
328	78	Samisk kunstmuseum – oppdatering byggeprogram	1,0
328	78	Kunstsentrene i Norge (regionale)	10
334	78	Opprette Filmalliansen	2,2
334	50	Styrke filmfondet	15,0
334	50	Styrke regional filmutvikling	7,0
335	71	Økt pressestøtte	10,0
335	75	Økt støtte til samisk dagspresse	2,0
335	73	Nynorsk avissenter	2,0
352	71	Universell utforming og økt tilgjengelighet	15
Sum			442

Rammeområde 4 - Utenriks

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
100	21	Styrke innsatsen for å redusere multinasjonale selskapers skatteunndragelser	50
104	1	Kutte i Kongefamiliens offisielle reiser til utlandet (til 2016-nivå)	-2,4
118	72	Ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet: reversere kutt, inngå langsiktige avtaler med organisasjoner og sette av minst 12 mill. av den totale budsjettposten til den søknadsbaserte ordningen	10
118	74	Kutte støtten til Oslo Freedom Forum	-2,0
118	NY	Forskning på fred og kjernefysisk nedrustning	10
118	NY	Gjennopprette og finansiere egen post til opplysningsarbeid for fred i Norge	15
150	70	Økt støtte til nødhjelp og humanitær bistand, styrke lokale aktørers rolle i bistandsarbeidet, øremerke 10 millioner til kurdisk Røde Halvmåne for nødhjelp til ofre for Tyrkias invasjon av Syria.	100
150	70	Støtte til de norske skipene som redder båtflyktninger i Middelhavet og strakstiltak i Morialeiren i Hellas	5,0
151	70	Økt bevilgning til fred og forsoning	20
151	71	Økt bevilgning til globale sikkerhetsspørsmål og nedrustning	10
159	70	Regionbevilgning Midtøsten og Nord-Afrika. Øke støtten til palestinske flyktninger (UNRWA)	180
159	70	Sikre at minst 10 mill. øremerkes til gjenoppbygging av Kobane	10
159	72	Reversere regjeringas kutt i bistand til Afghanistan	25
159	75	Øke regionbevilgninger til Afrika	50
159	76	Øke regionbevilgninger til Asia	40
159	77	Reversere kutt i regionbevilgninger til Latin-Amerika	50
160	70	Reversere kutt i støtten til helsebistand	79
160	72	Reversere kutten til FNs aidsprogram UNAIDS og ta initiativ til oppfølging av kritikkverdige forhold som er avdekket i organisasjonen	70
161	70	Reversere kutt i støtten til utdanning.	51
161	72	Økt bevilgning til Kunnskapsbanken og faglig samarbeid. Økningen øremerkes «Skatt for utvikling»	60
162	71	Økt bevilgning til matsikkerhet og klimatilpasset landbruk i utviklingsland	80
162	72	Reversere regjeringas kutt i bevilgning til fornybar energi.	255
162	75	Kutte i næringslivsbistand gjennom Norfund	-184
163	70	Øke bevilgning til Miljø og klima	50
164	70	Økte bevilgninger til å styrke jenters og kvinners rettigheter og likestilling globalt	40
164	71	Økt bevilgning til FNs organisasjon for kvinners rettigheter og likestilling UN Women	30
164	72	Økt bevilgning til FNs befolkningsfond UNFPA	30
170	70	Reversere regjeringas kutt og øke støtten til sivil samfunn, herunder til fagbevegelsen gjennom Norfund	200
172	70	Kutte kjernebidrag Verdensbanken	-400
172	71	Reversere økning i støtten til regionale banker og fond med nyliberal agenda, som f.eks BID (gis i stedet som økte regionbevilgninger og gjeldsslette)	-182
172	73	Øke bevilgninger til gjeldsslette	50
179	21	Fjerne utgifter til flyktninger i Norge fra bistandsbudsjettet (ODA)	-719
Sum			81

Rammeområde 5 - Justis

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
		Reversere diverse ABE-kutt på rammeområdet, bl.a. Politihøgskolen og Fri retts- hjelp	46
61	1	Ikke øke lønna til høyesterettsdommere	-1,3
410	1	Styrke domstolene ved å reversere ABE: Opprettholde årsverk og øke bevilgningene til digitalisering.	30
430	1	Styrke kriminalomsorgen ved å reversere ABE: Sikre årsverk og 8 aktiviseringsteam for å hindre mennesskerettighetsstridig isolasjon og gjøre innsatte bedre i stand til å bidra i samfunnet etter endt soning	63
430	1	Bevare avdeling Kleivgrend ved Arendal fengsel	14
440	1	Styrke A-krimsentrene – økt bevilgning politiet	30
440	1	Styrke Økokrim med flere årsverk	40
440	1	Overføre ressurser og personell fra Politiets Utlendingsenhet til politidistriktene	627
440	1	Overføre ressurser og personell fra Politiets Utlendingsenhet til politidistriktene	-627
440	1	Reversere ABE: Styrke politidistriktene med flere årsverk	92
440	1	Øke støtten til ROSA-prosjektet	5,0
440	1	100 nye etterforskere på seksuallovbrudd	116
440	1	100 nye etterforskere på vold i nære relasjoner	116
440	1	Styrke politidistrtene med å overføre midlene som regjeringen øremerker til uttransportering.	96
440	25	Fjerne øremerking til uttransportering og overføre ressurser til politidistriktenes budsjett, slik at de kan avveie uttransportering opp mot andre uløste politioppgaver,	-96
442	1	Reversere kutt knyttet til reduksjon av bacheloropptak ved Politihøgskolen i Oslo i 2020	4,1
451	1	Øremerket støtte til sivilforsvaret, for å trygge Norges sivilbefolkning i krig, katastrofe- og krisesituasjoner	10
467	1	Støtte til Norsk Lovtidend slik at Lovdata Pro (register over alle rettsavgjørelser) blir gratis for alle	37
470	1	Øke inntektsgrense, reversere ABE-kutt og kutt i reisegodtgjørelsen for advokater og sakkyndige under fri rettshjelpsordningen for Fri Rettshjelp	50
470	72	Øke støtten til rettshjelpiltak som JURK, Gatejuristen m.fl.	10
473	1	Reverserer ABE og øke bevilgninger for å sikre kortere saksbehandlingstid på kontoret for voldsoffererstatning	5,0
3440	7	Senke betaling for begjæring om utleggsforretning tilbake til 2018-nivå (fra 1.7)	16
Sum			682

Rammeområde 6 - Innvandring, regional utvikling og bolig

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
581	70	Bostøtte: Øke dekningsprosenten og økt boutgiftstak	306
490	flere	Ta imot 5000 kvoteflyktninger – totalt for flere poster	426
490	flere	Overføre utgifter til kvoteflyktninger fra bistandsbudsjettet til UDI	719
291	70	Antirasistisk Senter	2,0
291	70	Stiftelsen Fargespill	1,0
291	70	NOAS	1,0
291	70	Human Rights Service	-1,8
490	71	Økt støtte til veiledningstiltak for au pairer	5,0
550	73	Økte støtten slik at flere bedrifter inkluderes i Merkur-programmet	15
550	64	Inkluderende og vekstkraftige lokalsamfunn	405
553	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	-405
553	65	Omstillingsprogrammer ved akutte endringer i arbeidsmarkedet	40
553	NY	Omstillingsprogram fra olje til grønne næringer	150
554	1	Kompetansesenter for distriktsutvikling	5,0
541	60	Styrke tilskuddsordningen til bredbåndsutbygging	100
590	65	Områdesatsing Groruddalen og Oslo Sør	15
560	50	Økte overføringer til Sametinget	26
490	1	Reverserer økt bevilgning til UDIs arbeid med tilbakekallelse av statsborgerskap	-4,1
491	1	Kutte i midler til Utlendingsnemnda for tilbakekalling av statsborgerskap	-10
590	81	Kompetansetiltak for å ta vare på natur i arealplanleggingen	5,0
Sum			1 800

Rammeområde 7 - Arbeid og sosial

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
601	50	Sekstimersdagen – tilskudd til prøveprosjekter	50
605	1	Økt bevilgning til Arbeids- og Velferdsetaten for å følge opp flere tiltaksplasser	74
605	1	Økt bevilgning til Arbeids- og Velferdsetaten (reversere årets ABE-kutt og styrke saksbehandlingskapasiteten ytterligere)	88
605	1	Administrative besparelser på å ikke øke botidskravet for asylsøkere fra tre til fem år	-33
605	1	Reversere kuttet i særfordeler til flyktninger	5,0
605	1	Styrke Akrim-sentrene – opprette to nye	70
606	1	Styrke Trygderetten	5,0
634	76	Tiltak for arbeidssøkere – 1250 ekstra tiltaksplasser fordelt på ordinære arbeidsledige	148
634	76	Tiltak for arbeidssøkere – 1250 ekstra tiltaksplasser for arbeidsledige med nedsatt arbeidsevne	148
634	77	Varig Tilrettelagt Arbeid (VTA): 500 ekstra tiltaksplasser	49
640	1	Arbeidstilsynet: Reversere ABE-kutt og øke bevilgning til flere tilsyn. Øremerke minst 20 mill. til tilsyn med innleie	43
640	21	Arbeidstilsynet: Sette igang prosjekt med regionale verneombud i flere sektorer	5,0
640	21	Kamp mot sosial dumping: 1 mill. til Fair Play Bygg Oslo og omegn, 0,5 mill. til Fair Play Bygg Rogaland og Byggebransjens Uropatrulje i Trøndelag	2,0
2541	70	Gjeninnføre ferietillegg på dagpenger (budsjetteffekt fra 2021)	0
2541	70	Øke maksimal permitteringslengde til 52 uker	90
2620	70	Øke overgangsstønad fra 2,25 G til 2,5 G og øke varigheten uten aktivitetskrav fra 1 til 2 år	354
2651	70	AAP: forlenget ytelse til 2200 personer som ikke har blitt avklart	567
2651	70	Reversere kutt for unge AAP-mottakere under 25	101
2651	70	Reversere kutt i ung ufør-tillegg for nye mottakere av AAP	18
2655	70	Reversere kuttet i barnetillegget for uføre	89
2655	70	Øke barnetillegget i uføretrygden til 0,45 G (fra 1.1)	261
2661	70	Reversere kutt i stønad til personer med cøliaki	93
2661	75	Reversere kuttet i barnebriller	122
2670	73	Øke alderspensjonen med 6000 kr. i året for både enslige og gifte minstepensjonister	622
Sum			2 971

Rammeområde 8 - Forsvar

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
		Reversere ABE-reformen i hele Forsvaret for å bedre operativ evne, ivareta Forsvarets personell og bidra til økt ståtid	188
1761	1	Kutte i administrasjon og innfasing av kampfly	-178
1761	45	Kutte kampfly og baseløsning	-5 863
1761	76 (NY)	Ventefond for kampflybevilgning i påvente av kontraktsoppgjørelse. Kan overføres	5 863
1761	47	Kutte bygg og anlegg til F-35	-780
1710	1	Ta tilbake drift av renhold i Forsvaret	1,1
1734	1	Øke soldater i Heimevernet med 5000 mann til 45000 (øke i områdestruktur, beholde 3000 innsatsstyrker). Inkluderer engangsinvestering i våpen og annen utrustning	259
1734	1	Øke øvingsdøgn i Heimevernet	148
1734	1	Kutte amerikansk base Værnes	-37
1720	71	Opprettholde øremerkede midler til SIOPS for meritterende kurs i veteranhelse i overgangsperiode, samt øke støtten til veteranorganisasjonene generelt	1,6
1720	1	Styrke Forsvarets Høgskole: Utdanne flere kadetter og befal for å kunne øke størrelsen på sjø og landmakt, spesielt Hæren	50
1792	1	Kutte militære operasjoner i utlandet	-881
1731	1	Styrke Hæren ved å øke antall årsverk, øke volum på lagførerutdanningen og tilrettelegge for etablering av lederutdanning i Nord-Norge for fremtidig oppbemanning	400
1731	1	Beholde dedikert helikopterstøtte til Hæren	50
1731	1	Kutte amerikansk base i Indre Troms	-25
1734	1	Reetablere Sjøheimevernet	250
1790	1	Styrke kystvakten med mannskap til 50 patruljedøgn ekstra på fartøy som i dag ikke utnyttes fullt ut	48
1732	1	Styrke sjøforsvaret bl.a. med midler til ammunisjon for å sikre Norges havområder, ressurser og territoriale integritet	91
1732	1	Kutte i tilpassning av sjøforsvarets fartøyer for militære oppdrag i varmere farvann, som legger opp til økt bruk av det norske sjøforsvaret til utenlandsoperasjoner under USA og NATOs ledelse	-91
1760	45	Materiell for å øke Hærens kampkraft	945
1760	75	Norges tilskudd til NATOs investeringsprogram for sikkerhet	-98
1731	1	Kutte utgifter tilknyttet forhåndslagring av militært materiell (Marine Corps Prepositioning Program Norway)	-67
1733	1	Kutte utgifter til forhåndslagring for USAs luftvåpen Collocated Operating Bases	-6,3
1700	78	Kutte tilskudd til NATOs driftsbudsjetter	-349
1720	1	Teknologifond for testing og innfasing av ny forsvarsteknologi med vekt på defensivt innrettede våpen, egnet til asymmetrisk forsvar.	80
Sum			0

Rammeområde 9 - Næring

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
		Reversere ABE-reformen: Samlet kutt på rammeområdene næring og fiskeri	47
905	21	Undersøke potensialet for å hente ut jordmetaller og andre ressurser fra rest-masser fra gruver	10
906	31	Sikring og miljøtiltak ved gruver	3,0
915	1	Legge ned Regelrådet	-8,0
920	50	Norges forskningsråd – styrking av Forny2020	10
920	50	Norges forskningsråd – prosjekt for sirkulærøkonomi	20
923	22	Havforskningsinstituttet – kunnskapsløft for havet	40
950	52	Nysnø Klimainvesteringer AS	200
2421	50	Innovasjon Norge – satsing på sirkulærøkonomi	100
2421	50	Innovasjon Norge – styrke bioøkonomiordningen - inkl. satsing på bærekraftig for fra lokale ressurser	100
2421	50	Innovasjon Norge – kutte midler til petroleumsnæringen	-180
2421	76	Miljøteknologiordninga – generell styrking	100
2421	76	Miljøteknologiordninga – miljøtiltak i oppdrettsnæringa	100
2421	76	Miljøteknologiordninga – utslippskutt i industri gjennom bruk av trekull, hydrogen og andre innskuddsfaktorer	150
Sum			692

Rammeområde 10 - Fiskeri

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
900	77	Ny rekrutteringsordning rettet mot ungdomsskoleelever for å øke rekrutteringa til fiskeriene	2,0
919	60	Overføre deler av oppdrettsavgiften til kommuner og fylkeskommuner	150
919	71	Reversere kutt og øke velferdsordninger for fiskere	5,0
919	72	Reversere kutt i sikkerhetsopplæring for fiskere	3,3
919	73	Tilskudd til kompensasjon for økt CO2-avgift for fiske og fangst i nære farvann	128
919	75	Økt føringstilskudd og andre næringstiltak i fiskeriene	38
928	72	Forskning på sterile varianter av oppdrettsfisk – Nofima	25
Sum			351

Rammeområde 11 - Landbruk

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
1112	50	Økt støtte til Norecopa – alternativer til dyreforsøk	1,0
1112	50	Økt overføring til Veterinærinstituttet for å forske på antibiotikaresistens, samt andre sykdommer og patogener som kan true på grunn av endret klima	3,0
1112	50	Økt overføring til Veterinærinstituttet for forskning på lakselus	20
1115	1	Styrke Mattilsynets arbeid mot smittespredning fra dyrefôr	5,0
1115	1	Styrke Mattilsynets arbeid for bedre dyrevelferd i blant annet oppdretts- og svinenæringa	15
1136	50	Økt støtte til Norsk genressurssenter for å sikre bruk av norske husdyrraser	2,0
1138	70	Reversere kutt i støtte til organisasjoner	0,2
1142	NY	Støtte til oppstart av beredskapslagring av korn	10
1142	NY	Oppfølging av jordvernstrategi	5,0
1142	NY	Tilskudd til erstatning for vern av matjord	15
1149	73	Kutte støtte til tettere planting etter hogst og gjødsling av skog	-25
1149	73	Tilskudd til forsøk med plukkhogst	25
1150	50	Flere utvalgte kulturlandskap	5,0
1150	50	Inntekter fra økt soyapris brukes til tilskudd for å ha dyr på utmarksbeite	9,3
1150	50	Redusere subsidier til veibygging og hogst i bratt terreng i gammel naturskog	-60
1150	50	Øke tilskudd til drenering og miljø-/klimatiltak i landbruket	60
1150	50	Metodeutvikling og kartlegging av gammelskog	20
4150	85	Prisutjevningsbeløp ved innføring av tollavgift på soyamel fra 1.7.2020	6,5
Sum			117

Rammeområde 12 - Olje og energi

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
		Reversere ABE-reformen: Samlet kutt på rammeområde olje og energi	16
1810	1	Holde driftsutgiftene på 2019-nivå	-5,5
1810	1	Reduserte driftsutgifter når vi ikke lyser ut nye TFO-runder	-14
1810	21	Kutte geologisk kartlegging av Barentshavet nord	-69
1815	70	Stoppe utviklingen av nye felt i nordområdene, Petoro AS	-60
1820	22	Styrke flom- og skredforebygging	105
1820	26	Reversere økning til reguleringsmyndigheten for energi (RME)	-1,0
1820	60	Tilskudd til flom- og skredforebygging	100
1820	NY	Tilskudd til implementering av miljødesign ved revisjon av vannkraftkonsesjoner	50
1830	50	Kutte i petroleumsforskning rettet mot aktivitet i Arktis mm.	-150
1830	50	Økte bevilgninger til forskning på energisparing	50
1830	50	Satsing på forskning på elektrisitetsproduksjon fra dyp geotermisk energi	40
1830	50	Økt bevilgning til EnergiX	34
1840	50	Reversere kutt til CLIMIT	27
2440	30	SDØE - Redusere investeringer med prosjekter som ikke er besluttet igangsatt	-615
4810	1	Reduserte gebyrinntekter når vi ikke lyser ut nye TFO-runder	14
5440	24	Stoppe lete- og feltutviklingsaktiviteter i områder fra 23. og 24. konsesjonsrunde	-342
5440	24	Redusere lete- og feltutviklingsutgifter som ikke er bundet i kontrakter	-900
Sum			-1722

Rammeområde 13 - Miljø

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
		Reversere ABE-reformen: Bl.a. Miljødirektoratet og internasjonale klimatiltak	19
1400	70	Frivillige miljøorganisasjoner og allmenntilretteleggende miljøstiftelser	8,0
1410	21	Miljøovervåkning og miljødata, særlig vanntiltak	30
1410	21	Tiltak mot fremmede arter	20
1410	22	Økologisk grunnkart	25
1410	23	MAREANO	20
1410	50	NINA: Forskning og tiltak for å sikre villaksbestander	30
1410	51	Norges forskningsråd – Forsking på forbruksreduksjon	20
1411	1	Artsdatabanken	20
1420	1	Økt tilsyn med ytre miljø i petroleumssektoren	5,0
1420	31	Tiltak i verneområder	12
1420	35	Skogvern	200
1420	38	Restaurering av myr og annen våtmark	20
1420	61	Miljødirektoratet: Tilskudd til klimatiltak og klimatilpassing	300
1420	70	Tilskudd vannmiljøtiltak	22
1420	71	Marin forsøpling	20
1420	81	Flere utvalgte kulturlandskap	5,0
1420	82	Tilskudd til trua arter og naturtyper	30
1420	84	Internasjonalt samarbeid	1,8
1420	22	Økt innsats mot parasitten Gyrodactylus salaris	20
1420	22	Statlige vannmiljøtiltak	40
1420	NY	Ny returordning for mobiler, nettbrett og datamaskiner	170
1428	50	ENOVA – Klimatiltak i industrien	100
1428	50	ENOVA – Energieffektivisering (ENØK) i bygg	250
1428	50	ENOVA – Styrke støtteordning til landstrøm i norske havner	50
1428	50	ENOVA – Egen støtteordning for energieffektivisering i borettslag og sameier	150
1428	50	ENOVA – Opprette støtteordning for utbygging av elbil-lading i borettslag og sameier	150
1428	50	ENOVA – Ytterligere satsing på flytende havvind	300
1428	50	ENOVA – Opprette utlånsfond med frittenktsrente øremerket oppgradering av vannkraft	200
1429	70	Kulturminner: Tilskudd til automatisk fredede og arkeologiske kulturminner	10
1429	72	Kulturminner: Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10
1429	79	Kulturminner: Tilskudd til kulturarven	3,0
Sum			2 261

Rammeområde 15 - Helse

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
		Reversere ABE-reformen i den sentrale helseforvaltningen	31
714	21	Folkehelse: Forebygge voldtekt	15
714	60	Helsesenter for papirløse i Oslo	1,1
714	70	Tilskudd frivillig rusforebyggende innsats	5,0
714	74	Tilskudd til gratis skolemat	389
714	79	Ammehjelpen	1,0
717	70	Gratis prevensjon opp til fylte 25 år	32
717	70	Prevensjon: Oppheve den nedre aldersgrensen på 16	4,5
732	70	Forskning på ME	2,0
732	82	Starte utbygging av Aker sykehus, og utrede Ullevål-alternativet	100
732	82	Ikke bevilge investeringslån til planer om nedleggelse av Ullevål sykehus	-100
732	72-75	Styrke sykehusene: Bedre fødsels- og barselomsorg	200
732	72-75	Styrke sykehusene: Styrking av lokalsykehus	130
732	72-75	Styrke sykehusene: Reversere ABE-kutt og øke basisbevilgningene	1 000
732	72-75	Styrke sykehusene: Ettervern i rusomsorgen	50
732	72-75	Flere stillinger for leger i spesialisering (LIS-1) – 50 flere enn regjeringa	100
732	72-75	Kutte bruk av innleie fra bemanningsbyråer	-1 000
732	72-75	Ansette flere helsearbeidere i faste stillinger	1 000
732	72-75	Vikarpool i helseforetakene	100
732	72-75	Fullfinansierte overgrepsmottak	75
732	72-75	Kutt i lønn og etterlønn til direktører i helseforetakene	-5,0
732	72-75	Reversere økt gebyr for pasienter som ikke møter til poliklinisk konsultasjon	24
732	72-75	Omfordele fra innsatsstyrt finansiering til basisbevilgning	39 961
732	76	Avvikle innsatsstyrt finansiering	-39 961
732	72-75	Omfordele fra kvalitetsbasert finansiering til basisbevilgning	566
732	71	Avvikle kvalitetsbasert finansiering	-566
732	72-75	Avvikling av nøytral mva for regionale helseforetak	7 378
732	80	Kompensasjon for avvikling av nøytral mva for regionale helseforetak	-7 378
733	21	Opptappingsplan habilitering og rehabilitering	20
740	1	Planlegge alternative organisasjonsformer, med sikte på å avvikle helseforetaksmodellen.	10
740	1	Avvikle "Fritt behandlingsvalg" – reduserte administrasjonskostnader	-5,0
761	60	Kommunale kompetansetiltak for å få flere helsefagarbeidere	3,0
761	65	Avvikle forsøksordning med statlig eldreomsorg – reduserte administrasjonskostnader	-5,0
762	60	Styrke jordmordkompetansen i kommunene	10
762	60	Økt støtte til forebyggende helsetjenester: Helsestasjons- og skolehelsetjenesten	6,0
762	61	Rusmestringsenheter i fengselshelsetjenesten	15
762	63	Seksuell helse: Styrket seksualitetsundervisning i skolen	5,0
765	21	Opptappingsplan mot vold og overgrep: Forebygge vold i nære relasjoner	25

Rammeområde 15 - Helse

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
765	73	Flere Fontenehus, arbeidsfellesskap for mennesker som har eller har hatt psykiske helseproblemer	12
780	50	Økt bevilgning til forskning på kvinnehelse	30
2711	72	Tannhelse: Egenandelstak på 2000 kr, 40 % refusjon over dette beløpet	2 480
2711	72	Tannhelse: Utvide aldersgrensa for gratis tannhelse fra 18 til og med 25 år	500
2711	72	Tannhelse: Øke takster for stønad til tannbehandling med forventet pris- og kostnadsvekst	22
2711	72	Tannhelse: Reversere kutt i stønad til tannregulering	51
2751	70	Gratis prevensjon til alle uten inntektsgivende arbeid	25
2751	70	Migrenemedisin på blå resept	27
2752	70	Redusere egenandelstak 1 med 100 kroner	130
2752	71	Redusere egenandelstak 2 med 100 kroner	29
Sum			5 543

Rammeområde 16 - Utdanning

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
		Reversere ABE-reformen: Bl.a. universiteter, høyskoler	254
222	1	Fjernundervisning samisk språk	5,0
225	65	Utvidet låneramme for rentekompensasjonsordninga for svømmeanlegg	23
225	75	Rosa kompetanse i barnehage og skole	2,0
226	NY	Kompetanseløft for lærere i seksualitetsundervisninga	20
230	1	Statlig spesialpedagogisk tjeneste	25
231	21	Flere fagarbeidere i barnehage (300 stillinger)	180
240	60	500 nye fagskoleplasser	17,7
254	73	Reversere kutt til voksenopplæringsorganisasjonar	1,0
260	50	Løfte barnehagelærerutdanninga til samme finansieringskategori som grunnskolelærerutdanninga	68
260	50	Flere studieplasser for utdanning av helsesykepleiere (tidl. helsesøstre)	20
260	50/70	Kutte bruken av resultatbasert finansiering av høyere utdanning	-204
260	50/70	Økt basisfinansiering av høyere utdanning	204
270	75	800 ekstra studentboliger, totalt 3000	56
286	60	Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning	25
2410	50	Reversere endringene i stipender for studenter	513
2410	50	500 nye fagskoleplasser	5,7
2410	70	Øke utstyrsstipendet for elever på VGS med 25 %	40
Sum			1 255

Rammeområde 17 - Transport og kommunikasjon

KAP	POST	FØRSLAG	BELØP (I MILL)
1320	28	Statens Vegvesen – økt kontroll av tunge kjøretøy	50
1320	29	Kutte nye OPS-prosjekter	-400
1320	29	Flytte vedlikehold av tunneller fra OPS-prosjekter til Statens Vegvesen	-63
1320	30	Trafikksikkerhetstiltak på riksveier	100
1320	30	Kutte store riksveiprosjekter som ikke har startet opp	-855
1320	30	Flytte vedlikehold av tunneller fra OPS-prosjekter til Statens Vegvesen	63
1320	30	Økt tilskudd for gang- og sykkelsti langs riksveier	200
1320	31	Skredsikringstiltak på riksveier	100
1320	NY	Bompengerabattordning til lavtlønte	300
1321	70	Stoppe motorveiutbygging og legge ned Nye Veier AS	-4 900
1330	63	Øke statens bidrag til store kollektivprosjekter i byene, som Bybanen i Bergen og Fornebubanen i Oslo	699
1330	66	Belønningsordningen for bedre kollektivtransport mv. i byområdene	350
1330	66	Belønningsmidler bymiljø-/byvekstavtaler (flere mellomstore byer og tettsteder inn i ordningen (bl.a. Moss, Bodø, Gjøvik og Hamar)	500
1330	66	Reduserte billettpriser på kollektivtrafikk	100
1330	NY	Tilskudd til fylkeskommuner for ekspressbusser og buss-til-tog	50
1352	21	Jernbanepakke: Doble midlene til planlegging av Nord-Norgebanen for å sikre rask igangsettelse	10
1352	70	Jernbanepakke: Opprette bonusordning for langdistansetog	20
1352	70	Jernbanepakke: Flere togsett og flere sovevogner	250
1352	70	Jernbanepakke: Sikre rammebetingelser for raske, gjennomgående tog mellom Oslo og København	250
1352	70	Omdisponere årsverk brukt til konkurranseutsetting av trafikkpakker til økt planleggingskapasitet for å få fortgang i nye utbygginger	-12
1352	71	Jernbanepakke: Ta igjen vedlikeholdsetterslepet på jernbanen	700
1352	72	Jernbanepakke: Økt planleggingskapasitet for å få fortgang i nye utbygginger	400
1352	72	Omdisponere årsverk brukt til konkurranseutsetting til å øke planleggingskapasiteten for å få fortgang i nye utbygginger	12
1352	72	Jernbanepakke: Utrede muligheten for hydrogentog på Nordlandsbanen	18
1352	72	Jernbanepakke: Elektrifisere Trønder- og Meråkerbanen	200
1352	73	Jernbanepakke: Økte investeringer som kan settes igang i 2020	400
1352	75	Tilskudd til godsoverføring fra vei til jernbane	112
1352	Ny	Redusere prisen på alle togreiser (omfattet av en trafikkavtale) med 20 prosent	720
1360	30	Havner: Nye anlegg og mer vedlikehold	60
1360	72	Havner: Tilskudd for overføring av gods fra vei til sjø	50
1360	73	Havner: Tilskudd til effektive og miljøvennlige havner	80
1370	70	Reversere kutt i postomdelingen	249
4312	1	Avinor – Halvere startavgift for lette fly	-51
4312	1	Avinor – Øke startavgift for tyngre fly	51
Sum			-187

Rammeområde 18 - Kommunal

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
		Reversere ABE-kutt, bl.a. Fylkesmannsembetene og Husbanken	30
571	60	Øke frie overføringer til kommunene	6 500
571	61	Økt distriktstilskudd Sør-Norge	233
571	62	Økt distriktstilskudd Nord-Norge	267
571	60	Gratis barnehage for 5-åringer (fra 1.8.20)	891
571	60	Ikke øke maksprisen for barnehage for øvrige alderstrinn enn 5-åringer med 95 kroner (fra 1.8.20)	84
571	60	Fjerne kontantstøtta: Behov for 3400 ekstra barnehageplasser	331
571	60	Økt finansiering av andrelinjebarnevernet i Oslo	40
571	60	Styrke skolehelsetjenesten i barneskolen (tilsvarer over 200 nye helsesykepleiere)	150
571	60	BPA – øremerkes fra frie overføringer	200
571	60	Opptappingsplan for rusfeltet	350
571	60	Øke satsene for sosialstønad med 25 %	1680
571	60	Holde barnetrygden utenfor beregningsgrunnlaget for sosialstønad	460
571	60	Redusert behov for sosialhjelp dersom flere på AAP får beholde ytelsen til de er avklart	-107
571	60	Skatteetaten: Reversere sentralisering av skatteinnkreving	644
571	60	200 nye fagstillinger i det kommunale barnevernet	140
571	60	Støtte til økte utgifter for kommunene når miljø vektlegges høyere enn pris ved innkjøp og anbud	100
571	60	Makspris kulturskolen på 2000 kr. pr. år fra høsten 2020	50
571	60	Tilskudd til gang og sykkelveier	90
571	60	Satsing på skolebiblioteker	50
571	60	Rett til skolegang for ungdom med endelig avslag på asylsøknaden	11
572	60	Tilskudd til gang og sykkelveier	60
572	60	Økt vedlikehold av fylkesveier	400
572	60	Skredsikring på fylkesveier	150
572	60	Økte frie overføringer til fylkeskommunene	500
572	60	Fond for opprusting av verksteder på yrkesfag	100
572	60	Øke lærlingetilskuddet med 2500 kr.	56
575	60	Ressurskrevende tjenester – redusere innslagspunktet med 50.000 kr.	350
Sum			13 811

OVERSIKT OVER RØDTS KOMMUNEBUDSJETT

	BELØP (I MILL)
Frie inntekter: Kommunene	7 000
Frie inntekter: Fylkeskommunene	500
Øremerkede midler: Kommunene	5 545
Øremerkede midler: Fylkeskommunene	766
Samlet økning til kommunesektoren	13 811

Rammeområde 19 - Tilfeldige utgifter og inntekter

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
2309	1	Reversere resterende ABE-kutt som ikke er omtalt under de ulike rammeområdene	120
2309	1	AKL-reform (Avkonsulentifisering og Lederlønnskutt-reform for Statlige virksomheter og foretak)	-300
Sum			-180

Rammeområde 20 - Finansadministrasjon

KAP	POST	FORSLAG	BELØP (I MILL)
41	1	Redusere godtgjørelsen for stortingsrepresentanter til 8 G	-34
1618	1	Skatteetaten: Styrking av A-krimsentrene og kampen mot skatteunndragelser (inkl. reversering av ABE-kutt)	70
1618	1	Skatteetaten: Reversere sentralisering av skatteoppkreving	-558
1600	NY	Tilskudd til organisasjoner som jobber med økonomiske spørsmål som gjeldsproblematikk, åpenhet og skattepolitikk i Norge – bla Gjeldsofferalliansen, Attac, Transparency Norway og Publish What You Pay	25
Sum			-497

Kommunefordeling

Rødt foreslår 7 milliarder mer i frie inntekter og distriktstilsnitt til kommunene neste år, i tillegg til 0,5 milliarder i økte frie inntekter for fylkeskommunene. De fordeles slik:

Fylkene

FYLKE	ØKNING FRIE INNTEKTER
30 Viken	93 066 000
03 Oslo	51 470 000
34 Innlandet	35 854 000
38 Vestfold og Telemark	35 368 000
42 Agder	28 340 000
11 Rogaland	41 304 000
46 Vestland	67 514 000
15 Møre og Romsdal	30 697 000
50 Trøndelag	45 268 000
18 Nordland	35 805 000
54 Troms og Finnmark	35 314 000
Sum fylker	500 000 000

Oslo

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
0301 Oslo	824 900 000

Rogaland

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER	KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
1101 Eigersund	17 500 000	1127 Randaberg	13 200 000
1103 Stavanger	171 800 000	1130 Strand	15 400 000
1106 Haugesund	43 400 000	1133 Hjelmeland	7 500 000
1108 Sandnes	91 700 000	1134 Suldal	5 700 000
1111 Sokndal	4 900 000	1135 Sauda	7 100 000
1112 Lund	4 700 000	1144 Kvitsøy	2 700 000
1114 Bjerkreim	5 400 000	1145 Bokn	3 200 000
1119 Hå	21 800 000	1146 Tysvær	13 800 000
1120 Klepp	22 500 000	1149 Karmøy	48 700 000
1121 Time	21 800 000	1151 Utsira	4 100 000
1122 Gjesdal	14 100 000	1160 Vindafjord	11 300 000
1124 Sola	32 800 000	Totalt Rogaland	585 100 000

Møre og Romsdal

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER	KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
1505 Kristiansund	28 200 000	1539 Rauma	10 100 000
1506 Molde	39 000 000	1547 Aukra	4 600 000
1507 Ålesund	77 100 000	1554 Averøy	7 000 000
1511 Vanylven	8 000 000	1557 Gjemnes	6 000 000
1514 Sande	6 300 000	1560 Tingvoll	7 800 000
1515 Herøy	10 600 000	1563 Sunndal	10 000 000
1516 Ulstein	10 300 000	1566 Surnadal	8 200 000
1517 Hareid	6 400 000	1573 Smøla	6 600 000
1520 Ørsta	13 000 000	1576 Aure	6 400 000
1525 Stranda	6 200 000	1577 Volda	13 000 000
1528 Sykkylven	9 200 000	1578 Fjord	7 700 000
1531 Sula	11 600 000	1579 Hustadvika	16 700 000
1532 Giske	10 100 000	Totalt Møre og Romsdal	348 600 000
1535 Vestnes	8 500 000		

Nordland

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER	KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
1804 Bodø	60 600 000	1839 Beiarn	5 300 000
1806 Narvik	27 500 000	1840 Saltdal	6 300 000
1811 Bindal	5 900 000	1841 Fauske	11 800 000
1812 Sømna	6 500 000	1845 Sørfold	6 500 000
1813 Brønnøy	10 400 000	1848 Steigen	7 300 000
1815 Vega	5 400 000	1851 Lødingen	6 700 000
1816 Vevelstad	4 600 000	1853 Evenes	5 700 000
1818 Herøy	6 200 000	1856 Røst	4 500 000
1820 Alstahaug	9 200 000	1857 Værøy	4 900 000
1822 Leirfjord	7 000 000	1859 Flakstad	5 500 000
1824 Vefsn	16 800 000	1860 Vestvågøy	14 400 000
1825 Grane	5 900 000	1865 Vågan	12 000 000
1826 Hattfjelldal	5 800 000	1866 Hadsel	10 300 000
1827 Dønna	5 800 000	1867 Bø	7 400 000
1828 Nesna	6 200 000	1868 Øksnes	5 900 000
1832 Hemnes	6 300 000	1870 Sortland	12 900 000
1833 Rana	31 400 000	1871 Andøy	6 500 000
1834 Lurøy	7 500 000	1874 Moskenes	5 200 000
1835 Træna	4 500 000	1875 Hamarøy	8 000 000
1836 Rødøy	5 800 000	Totalt Nordland	401 900 000
1837 Meløy	8 900 000		
1838 Gildeskål	6 600 000		

Viken

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
3001 Halden	36 900 000
3002 Moss	56 400 000
3003 Sarpsborg	66 600 000
3004 Fredrikstad	93 700 000
3005 Drammen	119 400 000
3006 Kongsberg	32 500 000
3007 Ringerike	35 100 000
3011 Hvaler	5 600 000
3012 Aremark	5 500 000
3013 Marker	5 300 000
3014 Indre Østfold	53 200 000
3015 Skiptvet	4 700 000
3016 Rakkestad	10 400 000
3017 Råde	8 900 000
3018 Våler	6 600 000
3019 Vestby	21 100 000
3020 Nordre Follo	72 000 000
3021 Ås	22 800 000
3022 Frogn	18 600 000
3023 Nesodden	22 800 000
3024 Bærum	174 700 000
3025 Asker	119 800 000
3026 Aurskog-Høland	20 500 000
3027 Rælingen	21 000 000
3028 Enebakk	12 600 000
3029 Lørenskog	46 700 000
3030 Lillestrøm	99 400 000
3031 Nittedal	28 700 000
3032 Gjerdrum	8 400 000
3033 Ullensaker	44 400 000
3034 Nes	25 700 000
3035 Eidsvoll	28 800 000
3036 Nannestad	15 600 000
3037 Hurdal	5 500 000
3038 Hole	8 600 000
3039 Flå	3 500 000
3040 Nesbyen	5 200 000
3041 Gol	6 500 000
3042 Hemsedal	5 200 000

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
3043 Ål	6 800 000
3044 Hol	5 800 000
3045 Sigdal	4 700 000
3046 Krødsherad	5 000 000
3047 Modum	16 500 000
3048 Øvre Eiker	22 300 000
3049 Lier	32 000 000
3050 Flesberg	5 400 000
3051 Rollag	4 400 000
3052 Nore og Uvdal	7 200 000
3053 Jevnaker	8 000 000
3054 Lunner	10 600 000
Totalt Viken	1 507 600 000

Innlandet

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
3401 Kongsvinger	22 300 000
3403 Hamar	36 300 000
3405 Lillehammer	32 400 000
3407 Gjøvik	34 900 000
3411 Ringsaker	39 600 000
3412 Løten	8 900 000
3413 Stange	24 100 000
3414 Nord-Odal	7 100 000
3415 Sør-Odal	9 500 000
3416 Eidskog	8 800 000
3417 Grue	7 000 000
3418 Åsnes	10 300 000
3419 Våler	5 700 000
3420 Elverum	25 000 000
3421 Trysil	9 400 000
3422 Åmot	6 100 000
3423 Stor-Elvdal	7 100 000
3424 Rendalen	6 300 000
3425 Engerdal	5 700 000
3426 Tolga	5 900 000
3427 Tynset	8 000 000
3428 Alvdal	6 300 000
3429 Folldal	5 900 000
3430 Os	6 300 000
3431 Dovre	7 100 000
3432 Lesja	6 500 000
3433 Skjåk	6 500 000
3434 Lom	6 600 000
3435 Vågå	5 600 000
3436 Nord-Fron	8 300 000
3437 Sel	8 400 000
3438 Sør-Fron	7 200 000
3439 Ringebu	6 500 000
3440 Øyer	6 600 000
3441 Gausdal	7 800 000
3442 Østre Toten	17 600 000
3443 Vestre Toten	15 400 000
3446 Gran	16 500 000
3447 Søndre Land	7 900 000

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
3448 Nordre Land	8 900 000
3449 Sør-Aurdal	8 000 000
3450 Etnedal	5 700 000
3451 Nord-Aurdal	8 700 000
3452 Vestre Slidre	6 400 000
3453 Øystre Slidre	4 800 000
3454 Vang	6 000 000
Totalt Innlandet	521 900 000

Vestfold og Telemark

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
3801 Horten	31 700 000
3802 Holmestrand	28 800 000
3803 Tønsberg	64 800 000
3804 Sandefjord	73 600 000
3805 Larvik	56 200 000
3806 Porsgrunn	41 900 000
3807 Skien	63 500 000
3808 Notodden	16 500 000
3811 Færder	32 700 000
3812 Siljan	4 700 000
3813 Bamble	16 700 000
3814 Kragerø	13 500 000
3815 Drangedal	6 200 000
3816 Nome	8 900 000
3817 Midt-Telemark	12 900 000
3818 Tinn	8 600 000
3819 Hjartdal	4 600 000

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
3820 Seljord	7 500 000
3821 Kviteseid	6 900 000
3822 Nissedal	5 500 000
3823 Fyresdal	5 500 000
3824 Tokke	6 800 000
3825 Vinje	5 400 000
Totalt Vestfold og Telemark	523 400 000

Agder

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
4201 Risør	9 400 000
4202 Grimstad	26 800 000
4203 Arendal	51 700 000
4204 Kristiansand	128 600 000
4205 Lindesnes	28 800 000
4206 Farsund	12 000 000
4207 Flekkefjord	12 100 000
4211 Gjerstad	6 900 000
4212 Vegårshei	5 400 000
4213 Tvedestrand	8 200 000
4214 Froland	7 000 000
4215 Lillesand	9 100 000
4216 Birkenes	6 600 000
4217 Åmli	5 900 000
4218 Iveland	3 800 000
4219 Evje og Hornnes	4 800 000
4220 Bygland	5 400 000
4221 Valle	1 900 000
4222 Bykle	1 900 000

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
4223 Vennesla	17 500 000
4224 Åseral	1 600 000
4225 Lyngdal	13 500 000
4226 Hægebostad	4 400 000
4227 Kvinesdal	8 600 000
4228 Sirdal	3 100 000
Totalt Agder	385 000 000

Vestland

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER	KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
4601 Bergen	326 800 000	4631 Alver	35 900 000
4602 Kinn	21 900 000	4632 Austrheim	5 600 000
4611 Etne	5 600 000	4633 Fedje	4 700 000
4612 Sveio	7 200 000	4634 Masfjorden	4 600 000
4613 Bømlo	14 900 000	4635 Gulen	7 100 000
4614 Stord	21 800 000	4636 Solund	5 000 000
4615 Fitjar	4 200 000	4637 Hyllestad	5 600 000
4616 Tysnes	5 900 000	4638 Høyanger	6 500 000
4617 Kvinnherad	17 400 000	4639 Vik	7 500 000
4618 Ullensvang	16 500 000	4640 Sogndal	14 900 000
4619 Eidfjord	1 700 000	4641 Aurland	2 700 000
4620 Ulvik	5 400 000	4642 Lærdal	6 600 000
4621 Voss	20 200 000	4643 Årdal	7 800 000
4622 Kvam	11 700 000	4644 Luster	7 400 000
4623 Samnanger	5 100 000	4645 Askvoll	7 900 000
4624 Bjørnafjorden	22 300 000	4646 Fjaler	6 700 000
4625 Austevoll	7 500 000	4647 Sunnfjord	28 500 000
4626 Øygarden	44 300 000	4648 Bremanger	6 300 000
4627 Askøy	34 800 000	4649 Stad	13 100 000
4628 Vaksdal	6 400 000	4650 Gloppen	8 800 000
4629 Modalen	1 000 000	4651 Stryn	9 300 000
4630 Osterøy	9 500 000	Totalt Vestland	814 600 000

Trøndelag

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
5001 Trondheim	222 800 000
5006 Steinkjer	30 300 000
5007 Namsos	20 300 000
5014 Frøya	6 800 000
5020 Osen	5 100 000
5021 Oppdal	9 200 000
5022 Rennebu	7 000 000
5025 Røros	7 600 000
5026 Holtålen	6 300 000
5027 Midtre Gauldal	7 900 000
5028 Melhus	19 700 000
5029 Skaun	10 100 000
5031 Malvik	16 100 000
5032 Selbu	3 500 000
5033 Tydal	1 400 000
5034 Meråker	6 900 000
5035 Stjørdal	20 900 000
5036 Frosta	6 300 000
5037 Levanger	24 000 000
5038 Verdal	18 000 000
5041 Snåsa	6 600 000

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
5042 Lierne	6 000 000
5043 Røyrvik	4 600 000
5044 Namsskogan	5 200 000
5045 Grong	7 000 000
5046 Høylandet	5 400 000
5047 Overhalla	5 200 000
5049 Flatanger	5 300 000
5052 Leka	4 600 000
5053 Inderøy	9 600 000
5054 Indre Fosen	13 800 000
5055 Heim	9 000 000
5056 Hitra	6 800 000
5057 Ørland	13 700 000
5058 Åfjord	7 100 000
5059 Orkland	23 300 000
5060 Nærøysund	13 100 000
5061 Rindal	6 300 000
Totalt Trøndelag	602 800 000

Troms og Finnmark

KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER	KOMMUNE	ØKNING FRIE INNTEKTER
5401 Tromsø	88 700 000	5428 Nordreisa	6 700 000
5402 Harstad	30 700 000	5429 Kvænangen	9 900 000
5403 Alta	28 400 000	5430 Kautokeino	12 400 000
5404 Vardø	10 800 000	5432 Loppa	9 500 000
5405 Vadsø	8 100 000	5433 Hasvik	9 500 000
5406 Hammerfest	16 400 000	5434 Måsøy	9 800 000
5411 Kvæfjord	7 800 000	5435 Nordkapp	4 600 000
5412 Tjeldsund	6 500 000	5436 Porsanger	5 600 000
5413 Ibestad	5 800 000	5437 Karasjok	11 700 000
5414 Gratangen	5 400 000	5438 Lebesby	10 100 000
5415 Lavangen	5 400 000	5439 Gamvik	9 600 000
5416 Bardu	5 400 000	5440 Berlevåg	9 400 000
5417 Salangen	6 600 000	5441 Tana	12 200 000
5418 Målselv	8 800 000	5442 Nesseby	9 500 000
5419 Sørreisa	4 500 000	5443 Båtsfjord	9 400 000
5420 Dyrøy	5 500 000	5444 Sør-Varanger	13 400 000
5421 Senja	22 000 000	Totalt Troms og Finnmark	484 600 000
5422 Balsfjord	7 900 000		
5423 Karlsøy	11 100 000		
5424 Lyngen	12 200 000		
5425 Storfjord	10 600 000		
5426 Kåfjord	10 800 000		
5427 Skjervøy	11 900 000		

